

คู่มือบัญชี

วิสาหกิจชุมชน

กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน

สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำนำ

คู่มือบัญชีวิสาหกิจชุมชน จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน สำหรับวิสาหกิจชุมชนให้สามารถปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยได้กล่าวถึงความหมาย และประโยชน์ของการบัญชี สมุดและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ขั้นตอนปฏิบัติในการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน ซึ่งการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน จะทำให้วิสาหกิจชุมชนทราบถึงผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของกิจการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจของคณะกรรมการ รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกกิจการ

กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษา หรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้แก่วิสาหกิจชุมชนและกิจการที่มีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน

กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน
สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี
มกราคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

คำนำ		
สารบัญ		
บทที่ ๑	บทนำ	๑
	การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	๑
	ความหมายและประโยชน์ของการจัดทำบัญชี	๒
	ประโยชน์ของการจัดทำบัญชี	๒
	การปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการเงินการบัญชี	๓
	การจัดทำบัญชี	๓
บทที่ ๒	รายการทางบัญชี สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี	๕
	รายการค้าหรือรายการทางบัญชี	๕
	รายการทางบัญชี	๕
	การวิเคราะห์รายการค้า	๕
	หลักการบัญชีคู่	๕
	สมการบัญชี	๖
	สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี	๗
	ใบเสร็จรับเงิน	๘
	ใบเบิกเงิน	๙
	ใบขายเชื่อ	๑๐
	สมุดเงินสด	๑๑-๑๓
	สมุดบันทึกรายการทั่วไป	๑๔
	สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป	๑๕
	สมุดบันทึกต้นทุนกำไร	๑๖-๑๘
	รายงานต้นทุนการผลิต	๑๙-๒๑
	ทะเบียนสมาชิกและหุ้น	๒๒
	ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร	๒๓
	ทะเบียนคุมสินค้า	๒๔
	ทะเบียนคุมวัตถุดิบ	๒๕
	บัญชีย่อยลูกหนี้	๒๖
	บัญชีย่อยเจ้าหนี้	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๓ การจัดทำเอกสารและการบันทึกรายการบัญชี

๒๘

หลักในการบันทึกบัญชี

๒๘-๒๙

การรับค่าหุ้น

๒๙-๓๕

การซื้อทรัพย์สิน

๓๖-๔๐

การรับเงินอุดหนุน/เงินสนับสนุน

๔๐-๔๓

การรับเงินกู้ยืม

๔๔-๔๖

การนำเงินฝากธนาคาร

๔๗-๔๙

การซื้อสินค้าเป็นเงินสด

๕๐-๕๔

การซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ

๕๕-๕๗

การขายสินค้าเป็นเงินสด

๕๘-๖๒

การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

๖๓-๖๖

การถอนเงินฝากธนาคาร

๖๗-๖๙

การจ่ายค่าใช้จ่าย

๗๐-๗๓

การจ่ายเงินค่าหุ้นคืนให้สมาชิก (เมื่อสมาชิกลาออก)

๗๔-๗๘

การรับชำระหนี้จากการขายสินค้าเงินเชื่อ

๗๘-๘๒

การรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

๘๒-๘๓

ตัวอย่างสมุดบันทึกต้นทุนกำไร

๘๔

ตัวอย่างรายงานต้นทุนการผลิต

๘๕

บทที่ ๔ งบทดลอง

๘๖-๘๘

บทที่ ๕ งบการเงิน

๘๙-๙๓

ตัวอย่าง

๙๔-๑๒๒

บทที่ ๑

บทนำ

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือให้ชุมชนสามารถพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ให้เกิดการสร้างรายได้จากการเพิ่มมูลค่าให้ทรัพยากรและผลผลิตต่างๆ ในท้องถิ่น อันจะเป็นผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะทำให้ครอบครัวและชุมชนมีความมั่นคง เกิดระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปนั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีภารกิจสนับสนุนและส่งเสริมด้านการจัดทำบัญชีแก่วิสาหกิจชุมชน ให้เหมาะสมกับกิจการของวิสาหกิจชุมชน และสภาพท้องถิ่นนั้นๆ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๒๖ จะทำให่วิสาหกิจชุมชนได้ทราบผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และความมั่นคงของกิจการ โดยข้อมูลในงบการเงินจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจ ทำให่วิสาหกิจชุมชน ทราบจำนวนต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น สามารถบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ได้อย่างเข้มแข็งและดำเนินการได้อย่างมั่นคงพึ่งพาตนเองได้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้จัดทำคู่มือบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนมีระบบการจัดการข้อมูลทางการเงินการบัญชีและมีแนวทางในการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนมุ่งประกอบการโดยนำวัตถุดิบ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของชุมชนมาสร้างสรรค์ผลผลิต ซึ่งประกอบการของวิสาหกิจชุมชนนั้น อาจประกอบด้วย การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพมาขาย การรวบรวมผลผลิต ผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเพื่อจัดการขายต่อไป และการแปรรูปผลผลิต โดยในส่วนของการแปรรูปผลผลิตนี้เป็นการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตที่มีความหลากหลายตามความถนัด และสภาพทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่น โดยอาจจัดกลุ่มผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

๑. ผลิตภัณฑ์ผ้าและสิ่งทอ ได้แก่ เส้นไหม ผ้าฝ้าย , ผ้าทอเป็นผืน , ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ ผลิตภัณฑ์จากด้าย ผ้าฝ้าย ไหม , เสื้อผ้าสำเร็จรูป , ตุ๊กตาขนสัตว์ , ผลิตภัณฑ์ที่นอนหมอนใส่หนุน

๒. ผลิตภัณฑ์จักสานและเส้นใยพืช ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา , เสื่อกก ผื่อ , ใบลาน , ไม้ไผ่และหวาย , กระจุต , ย่านลิเภา , เชือกกล้วย

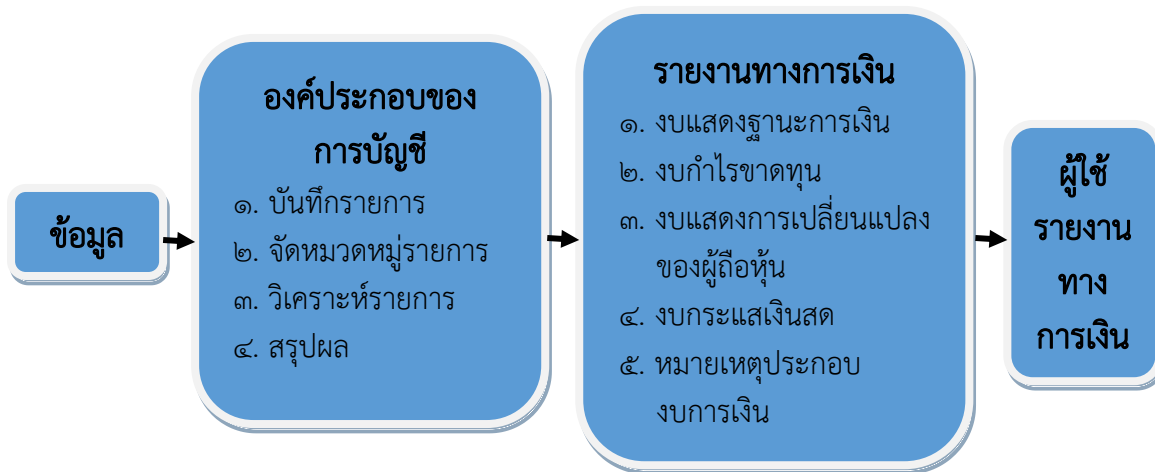
๓. ผลิตภัณฑ์อาหารและสมุนไพร ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้แปรรูป , ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารแห้งจากผัก ผลไม้ สัตว์ สมุนไพร , ผลิตภัณฑ์แปรรูปในรูปของเครื่องดื่ม , ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป

๔. ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เครื่องเบญจรงค์และภาชนะเบญจรงค์

๕. ผลิตภัณฑ์ศิลปะและหัตถกรรม ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ พืช เหล็ก แสตनเลส ดิน หิน สัตว์ เงิน แก้ว และวัสดุอื่น

ความหมายและประโยชน์ของการจัดทำบัญชี

การบัญชี หมายถึง กระบวนการจัดการในส่วนของบริษัทรายการทางการเงินการค้า ได้แก่ การเขียนบันทึกรายการทางการเงินการค้า การจำแนกแยกประเภทหมวดหมู่ทางการเงินการค้า การสรุปผลการดำเนินงาน ที่เป็นตัวเงินออกมาเป็นรายงานในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงการวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูลของนักบัญชี

หมายเหตุ : งบแสดงฐานะการเงิน เดิมชื่อว่า งบดุล (Balance Sheet)

ประโยชน์ของการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีมีความจำเป็นต่อธุรกิจ เนื่องจากการบัญชี ถือเป็นแกนกลางหรือกระดูกสันหลังในโลกธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนทราบรายรับ รายจ่าย รวมทั้งทราบสถานะทางการเงินของกิจการ ดังนั้น ประโยชน์ของการจัดทำบัญชีสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. เพื่อเป็นการบันทึกเหตุการณ์ทางการเงินการค้า
๒. เพื่อทราบผลการดำเนินงาน, ฐานะทางการเงิน และความมั่นคงของวิสาหกิจชุมชน
๓. เพื่อช่วยในวางแผนและตัดสินใจ โดยประเมินจากข้อมูลเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต จะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. เพื่อช่วยในการวางแผนกำไร ควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทำให้การกำหนดราคาสินค้าหรือบริการอย่างสมเหตุสมผล
๕. เพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุน อันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้และสถาบันการเงิน
๖. เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและการสูญหายของสินทรัพย์
๗. เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมาย
๘. เป็นเครื่องมือนำมาใช้ในการคำนวณภาษีที่จะต้องจ่ายแก่รัฐ

การปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการเงินการบัญชี

แนวทางในการปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการด้านการเงินการบัญชีของวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้

- **การมอบหมายหน้าที่ด้านการเงินการบัญชี**

วิสาหกิจชุมชนควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบงานด้านการเงิน ๑ คน และงานด้านบัญชี ๑ คน เพื่อเป็นการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชีที่ดี

- **การจัดทำเอกสารการรับเงิน**

ทุกครั้งที่วิสาหกิจชุมชนได้รับเงิน ไม่ว่าจะเป็นการรับเงินรายการใดๆ ต้องจัดทำเอกสารการรับเงิน คือ ใบเสร็จรับเงินของวิสาหกิจชุมชน และให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินด้วยทุกครั้ง สำหรับการใช้ออกเอกสารการรับเงินให้ใช้เรียงตามลำดับเลขที่และใช้ต่อเนื่องไปจนกว่าจะหมดเล่มนั้นๆ จึงจะขึ้นเล่มใหม่ต่อไป

- **การจัดทำเอกสารการจ่ายเงิน**

การจ่ายเงินทุกครั้ง วิสาหกิจชุมชนต้องขอใบเสร็จรับเงินจากผู้ขาย หรือในกรณีผู้รับเงินไม่มีใบเสร็จรับเงิน เช่น การจ่ายค่าพาหนะ ให้ผู้รับเงินจัดทำใบเบิกเงินของวิสาหกิจชุมชน โดยระบุรายละเอียดการจ่ายเงิน พร้อมทั้งให้ผู้รับเงินและผู้จ่ายเงินลงลายมือชื่อรับเงินในใบเบิกเงินด้วย

- **วิสาหกิจชุมชน ต้องจัดทำบัญชีทุกวันที่มีรายการเงิน**

ทุกวันที่มีรายการรับ - จ่ายเงินเกิดขึ้น วิสาหกิจชุมชนต้องนำข้อมูลจากเอกสารการรับ - จ่ายเงินมาบันทึกไว้ในสมุดบัญชีต่างๆ ให้ครบถ้วน

- **การเก็บรักษาเงิน เอกสารการรับ - จ่ายเงิน และสมุดบัญชี**

- วิสาหกิจชุมชนควรเก็บรักษาเงินสดไว้เพียงพอที่จำเป็นต้องใช้จ่ายส่วนที่เกินความต้องการควรนำฝากธนาคาร การเก็บรักษาควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบและเก็บรักษาไว้ในที่มั่นคงปลอดภัย
- สมุดคู่บัญชีเงินฝากธนาคาร และสมุดบัญชี ต้องเก็บรักษาไว้ในที่มั่นคงปลอดภัย
- เอกสารการรับ - จ่ายเงิน ต้องเก็บเข้าแฟ้มไว้ โดยจัดเรียงตามลำดับวันที่ เดือน พ.ศ. เพื่อสะดวกในการค้นหาและตรวจสอบ

การจัดทำบัญชี

๑. ให้วิสาหกิจชุมชนบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

๒. ให้วิสาหกิจชุมชนบันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับเงินสดในวันที่เกิดรายการนั้น สำหรับรายการอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเงินสดให้บันทึกรายการบัญชีภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่เกิดรายการ

๓. การบันทึกรายการบัญชีในสมุดบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์และครบถ้วน

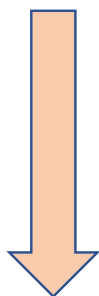
๔. ให้วิสาหกิจชุมชน เก็บรักษาสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

บทที่ ๒

รายการทางบัญชี สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

ในการจัดทำบัญชีของกิจการจำเป็นต้องอาศัยเอกสาร หลักฐานที่เชื่อถือได้ เพื่อบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นจนกระทั่งประมวลผลเพื่อนำเสนองบการเงิน ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการจัดทำรายงานทางการเงิน ได้ดังนี้

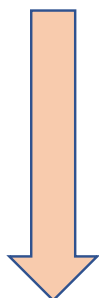
(๑) รายการค้าหรือรายการทางบัญชี

รวมรวบเอกสาร
หลักฐาน/จัดทำขึ้น

- การซื้อ - ขายสินค้า
- การให้บริการ รับจ้างต่างๆ
- การจ่ายค่าใช้จ่าย
- การรับ - จ่ายชำระหนี้
- ฯ ล ฯ

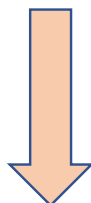
(๒) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

วิเคราะห์รายการ

- ใบเสร็จรับเงิน
- ใบกำกับสินค้า/ใบส่งของ
- ใบสำคัญจ่าย
- สัญญาต่างๆ
- ฯ ล ฯ

(๓) บันทึกรายการในบัญชี

สรุปผลการดำเนินงาน
เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

- บัญชีรายวันหรือบัญชีขั้นต้น
- บัญชีแยกประเภท

(๔) งบการเงินหรือรายงานทางการเงิน

- งบแสดงฐานะการเงิน
- งบกำไรขาดทุน
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายการค้าหรือรายการทางบัญชี

รายการค้าหรือรายการทางบัญชี หมายถึง เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของกิจการ รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก เช่น การซื้อวัตถุดิบ การขายสินค้า การให้บริการ การจ่ายค่าใช้จ่าย การรับ - จ่ายชำระหนี้ เป็นต้น

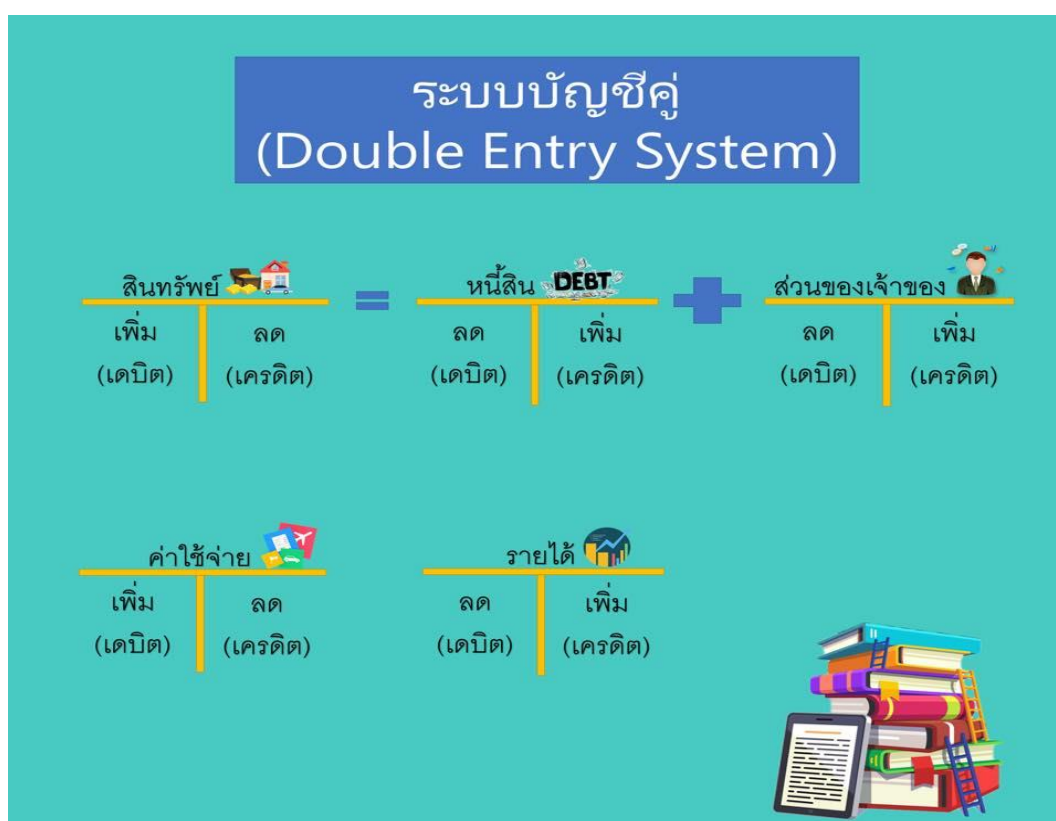
รายการทางบัญชี ประกอบด้วย ๕ ประเภท

๑. บัญชีประเภทสินทรัพย์
๒. บัญชีประเภทหนี้สิน
๓. บัญชีประเภททุน
๔. บัญชีประเภทรายได้
๕. บัญชีประเภทค่าใช้จ่าย

การวิเคราะห์รายการค้า (Business Transaction Analysis) หมายถึง การพิจารณา ว่ารายการค้าที่เกิดขึ้น มีผลทำให้สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้น หรือลดลง เป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งการวิเคราะห์รายการค้าที่ถูกต้องจะนำไปสู่การบันทึกบัญชีได้อย่างถูกต้องเช่นเดียวกัน

หลักการบัญชีคู่ (Double Entry Accounting) หมายถึง รายการค้าทุกรายการที่เกิดขึ้น เมื่อได้ทำการวิเคราะห์แล้วก็จะนำไปบันทึกบัญชี ๒ ด้านเสมอ คือ **ด้านเดบิต** (Dr) และ **ด้านเครดิต** (Cr)

การเพิ่มขึ้น/ลดลงในบัญชีแต่ละประเภทตามหลักการบัญชีคู่

สมการบัญชี (Accounting Equation) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น (ทุน) โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการบัญชีได้ ดังนี้

สมการบัญชี

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของผู้ถือหุ้น

ตัวอย่าง ๑๑,๐๐๐ บาท = ๓,๕๐๐ บาท + ๗,๕๐๐ บาท

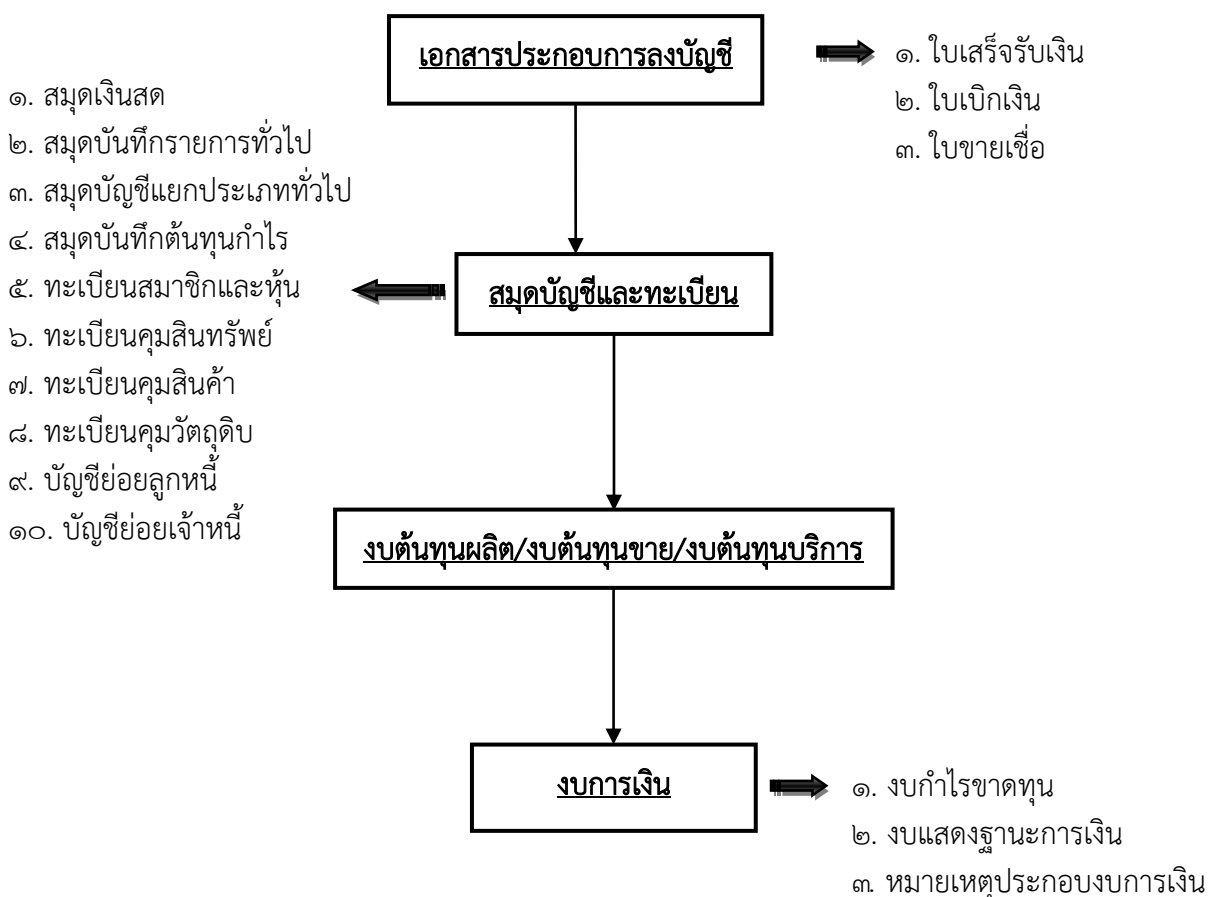
สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึกรายการบัญชี หนังสือ หรือเอกสารใดๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการลงรายการในบัญชี ซึ่งแยกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก
๒. เอกสารที่วิสาหกิจชุมชนจัดทำขึ้น เพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก
๓. เอกสารที่วิสาหกิจชุมชนจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในกิจการของตนเอง

เพื่อให้ง่ายต่อการจัดทำบัญชีสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน จึงได้สร้างสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี และมีขั้นตอนการจัดทำบัญชี ดังนี้

การจัดทำบัญชีมีขั้นตอนแสดงลำดับตามแผนผัง

เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ประกอบด้วย

๑. ใบเสร็จรับเงิน ใช้เป็นหลักฐานในการรับเงินทุกประเภท มีรูปแบบดังนี้

เล่มที่..... เลขที่..... ที่อยู่ เลขที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....			
ใบเสร็จรับเงิน วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... รับจาก..... อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... ตามรายการดังต่อไปนี้			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
๑	รับเงินค่าหุ้น		
๒	รับเงินค่าขายสินค้า.....จำนวนหน่วย.....		
๓	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ		
๔			
๕			
๖			
๗			
๘			
	(ตัวอักษร) รวมเงิน		
(ลงชื่อ)..... ผู้รับเงิน			

วิธีการจัดทำ

๑. ให้ระบุข้อมูลต่างๆ ลงในใบเสร็จรับเงินให้ครบถ้วน เช่น วัน เดือน ปีที่รับเงิน ชื่อ - นามสกุล และที่อยู่ของผู้ที่ชำระเงินให้วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น
๒. ให้ระบุจำนวนเงินที่ได้รับตามรายการรับเงินนั้นๆ หากเป็นการรับเงินนอกเหนือจากรายการที่กำหนดไว้ให้เขียนรายการเพิ่มเติมให้ชัดเจนว่าเป็นการรับเงินประเภทใด พร้อมระบุจำนวนเงิน
๓. ให้ระบุจำนวนเงินรวมเป็นตัวเลขและตัวอักษร
๔. ให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

๒. ใบเบิกเงิน ใช้เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินทุกประเภท ที่ผู้รับเงินไม่มีใบเสร็จรับเงิน ออกให้วิสาหกิจชุมชน มีรูปแบบดังนี้

..... ที่อยู่ เลขที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....			
ใบเบิกเงิน			
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....			
จ่ายให้แก่.....อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....			
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... ตามรายการดังต่อไปนี้			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	(ตัวอักษร) รวมเงิน		
(ลงชื่อ)..... ผู้รับเงิน (ลงชื่อ)..... ผู้จ่ายเงิน			

วิธีการจัดทำ

๑. ให้ระบุข้อมูลต่างๆ ลงในใบเบิกเงินให้ครบถ้วน เช่น วัน เดือน ปีที่จ่ายเงิน ชื่อ - นามสกุล และที่อยู่ ของผู้ที่วิสาหกิจชุมชนจ่ายเงินให้ เป็นต้น
๒. ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงินไว้ในช่อง “รายการ” ว่าเป็นการจ่ายเงินค่าอะไร เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าพาหนะ เป็นต้น พร้อมทั้งระบุจำนวนเงิน
๓. ให้ระบุจำนวนเงินรวมเป็นตัวเลขและตัวอักษร
๔. ให้ผู้รับเงิน และผู้จ่ายเงินลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

หมายเหตุ

ถ้าผู้รับเงินมีใบเสร็จรับเงินออกให้วิสาหกิจชุมชน เช่น ใบเสร็จรับเงินของร้านค้า เป็นต้น สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินนั้นๆ เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินได้

๓. ใบขายเงินเชื่อ ใช้เป็นหลักฐานในการขายสินค้า ผลิตภัณฑ์เป็นเงินเชื่อ ให้แก่สมาชิกหรือบุคคลภายนอก มีรูปแบบดังนี้

เล่มที่..... เลขที่.....				
.....				
ที่อยู่ เลขที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....				
ใบขายเงินเชื่อ				
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....				
ชื่อ..... บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... ได้รับสินค้า ดังรายการต่อไปนี้เป็นการถูกต้องแล้ว				
ที่	รายการ	จำนวน หน่วย	ราคา หน่วยละ	จำนวนเงิน
	(ตัวอักษร)..... รวมเงิน			
(ลงชื่อ)ผู้รับของ (ลงชื่อ)ผู้ส่งของ				

วิธีการจัดทำ

๑. ให้ระบุข้อมูลต่างๆ ลงในใบขายเงินเชื่อให้ครบถ้วน เช่น วัน เดือน ปี ที่ทำการขายเงินเชื่อ ชื่อ - นามสกุล และที่อยู่ของผู้ที่วิสาหกิจชุมชนขายของเงินเชื่อให้
๒. ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการขายเชื่อไว้ในช่อง “รายการ” ว่าเป็นการขายเชื่ออะไร ให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการตัดยอดสินค้า เช่น ขายปุ๋ยสูตร..... ขายผงซักฟอก..... ขนาด..... เป็นต้น
๓. ให้ระบุจำนวนเงินรวมเป็นตัวเลขและตัวอักษร
๔. ให้ผู้ส่งของและผู้รับของลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

สมุดบัญชี ประกอบด้วย

๑. สมุดเงินสด ใช้สำหรับบันทึกรายการรับ – จ่ายที่เป็นเงินสด เพื่อให้ทราบรายรับ – รายจ่าย และเงินสดคงเหลือประจำวัน โดยแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ

๑.๑ รับเงินสด ใช้บันทึกรายการรับเงินโดยแบ่งการรับเงินเป็นช่องย่อยๆ ซึ่งแต่ละช่อง ให้วิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่งกำหนดประเภทการรับเงินที่วิสาหกิจชุมชนนั้นๆ มีการรับเงินเกิดขึ้นเป็นประจำหรือเป็นส่วนใหญ่ โดยแบ่งเป็นแต่ละช่อง ดังนี้

ช่อง **“รายได้”** สำหรับการรับเงินจากการขายสินค้า, ดอกเบี้ยรับ, ค่าบริการฯ และอื่นๆ ไว้สำหรับ ลงรายได้ที่ไม่ใช่รายได้หลักของกิจการ เช่น การขายเศษกระดาษ

ช่อง **“รับค่าหุ้น”** สำหรับการรับค่าหุ้นสมาชิก

ช่อง **“ถอนเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์”** สำหรับ รับเงินจากการถอนเงินจากธนาคาร หรือสหกรณ์

ช่อง **“อื่นๆ”** สำหรับการรับเงินนอกเหนือจากที่กล่าวมาหรือการรับเงินที่ไม่เกี่ยวกับรายได้ เช่น การรับชำระลูกหนี้การค้า การรับชำระหนี้จากลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ได้รับเงินอุดหนุน หรือได้รับการกู้ยืม ได้รับเงินยืมโดยตรง เป็นต้น

๑.๒ จ่ายเงินสด ใช้บันทึกรายการจ่ายเงินโดยแบ่งการจ่ายเงินเป็นช่องย่อยๆ ซึ่งแต่ละช่อง ให้วิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่งกำหนดประเภทการจ่ายเงินที่วิสาหกิจชุมชนนั้นๆ มีการจ่ายเงินเกิดขึ้นเป็นประจำหรือส่วนใหญ่ โดยแบ่งเป็นแต่ละช่อง ดังนี้

ช่อง **“ต้นทุนผลิต”** สำหรับธุรกิจที่ผลิตหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์จะมี ๒ ช่อง คือ

๑. ซื้อวัตถุดิบ สำหรับการซื้อวัตถุดิบหลักในการผลิต

๒. ค่าใช้จ่ายในการผลิต สำหรับรายจ่ายที่เกี่ยวกับการผลิต เช่น ค่าแรงงาน ค่าแก๊ส ค่าขนส่งในการซื้อวัตถุดิบ เป็นต้น

ช่อง **“ต้นทุนขาย”** สำหรับธุรกิจที่ขายสินค้าอาจจะผลิตเองหรือซื้อมาขายไปจะมี ๒ ช่อง คือ

๑. ซื้อสินค้า สำหรับการซื้อสินค้าเพื่อมาจำหน่าย

๒. ค่าใช้จ่ายในการซื้อ เช่น ค่าขนส่งในการซื้อ

ช่อง **“ต้นทุนบริการ”** สำหรับธุรกิจให้บริการมีการกำหนดช่องรายการ ๒ ช่อง ดังนี้

๑. ดอกเบี้ยจ่าย สำหรับ ดอกเบี้ยจ่ายของเงินกู้ที่นำมาให้สมาชิกกู้ต่อ

๒. สำหรับ ต้นทุนตามประเภทของการให้บริการ

ช่อง **“จ่ายคืนค่าหุ้น”** สำหรับการจ่ายคืนค่าหุ้นสมาชิก

ช่อง **“นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์”** สำหรับ นำเงินฝากธนาคารหรือสหกรณ์

ช่อง **“ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน”** สำหรับการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ ค่ารับรองลูกค้า ค่าโฆษณา ค่าขนส่งออก ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า เป็นต้น

ช่อง **“อื่นๆ”** สำหรับการจ่ายเงิน นอกเหนือจากที่กล่าวมาหรือการจ่ายเงินที่ไม่เกี่ยวกับต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น การจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้า การจ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้เงินให้กู้ยืม การซื้อสินทรัพย์ หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าทำบุญ ค่าช่วยงานศพ เป็นต้น

[illegible]

วิธีการจัดทำสมุดเงินสด

๑. ยอดยกมา ให้นำยอดเงินสดคงเหลือของวันสิ้นเดือนก่อนมาบันทึกไว้ในช่องเงินสดคงเหลือ
๒. บันทึกจำนวนเงินสดที่ได้รับในแต่ละวันตามประเภทของการรับเงินสดที่เกิดขึ้น
๓. บันทึกรายการรับเงินอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่ รับเงินจากการกู้ยืม รับเงินยืมทดลอง ฯลฯ
๔. บันทึกจำนวนเงินสดที่ได้รับในแต่ละวันตามรายการรับเงินอื่น ๆ ตามข้อ (๓)
๕. บันทึกผลลัพธ์ ของการรวมยอดเงินด้าน รับเงินสด ทุกช่อง ตามข้อ (๒) + (๔)
๖. บันทึกจำนวนเงินสดที่จ่ายในแต่ละวันตามประเภทของการจ่ายเงินสดที่เกิดขึ้น
๗. บันทึกรายการจ่ายเงินอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ชำระหนี้เงินกู้ยืม ชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าทำบุญ ค่าช่วยงานศพ เป็นต้น
๘. บันทึกจำนวนเงินสดที่ได้จ่ายในแต่ละวันตามรายการจ่ายเงินอื่น ๆ ตามข้อ (๗)
๙. บันทึก **ผลลัพธ์** ของการรวมยอดเงินด้าน **จ่ายเงินสด** ทุกช่อง ตามข้อ (๖) + (๘)
๑๐. บันทึก **ผลลัพธ์** ของการนำเงินสดคงเหลือวันก่อนมาหอยอดคงเหลือ รวมกับ จำนวนเงินตามข้อ (๕) หักด้วยจำนวนเงินตามข้อ (๙) ของวันที่ต้องการหอยอดคงเหลือ
๑๑. บันทึกยอดรวมของแต่ละช่องของด้าน “**รับเงินสด**” และ “**จ่ายเงินสด**”

๒. สมุดบันทึกรายการทั่วไป ใช้สำหรับบันทึกรายการต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด เช่น การซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือสำหรับการบันทึกดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร เป็นต้น มีรูปแบบดังนี้

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ปี เดือน วัน		รายการ	ขายสินค้า เงินเชื่อ		ซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อ		ซื้อวัตถุดิบ เป็นเงินเชื่อ		ดอกเบี้ย เงินฝากธนาคาร	
(๑)		(๒)	(๓)		(๔)		(๕)		(๖)	
รวมเดือน.....										

วิธีการจัดทำ

๑. ใส่วัน เดือน ปีที่เกิดรายการ โดยเขียน พ.ศ. ไว้ตอนบนของช่อง แล้วเขียนชื่อเดือน และวันที่ในบรรทัดต่อมา
๒. ใส่ชื่อบัญชี และคำอธิบายที่เกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น
กรณีขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ใส่ชื่อบัญชี ลูกหนี้การค้า คำอธิบาย ขายแซมพูให้ร้าน สวยบิวตี้
กรณีซื้อสินค้าวัตถุดิบ เป็นเงินเชื่อ ใส่ชื่อบัญชี เจ้าหนี้การค้า คำอธิบาย ซื้อปุ๋ยจากร้าน แก้วการค้า
กรณีได้รับดอกเบี้ยจากธนาคาร ใส่ชื่อบัญชี เงินฝากธนาคาร-ออมสิน คำอธิบาย ได้รับดอกเบี้ยเงินฝาก
๓. ใส่จำนวนเงินที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
๔. ใส่จำนวนเงินที่ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
๕. ใส่จำนวนเงินที่ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ
๖. ใส่จำนวนเงินดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินฝากธนาคาร

๓. สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป คือ บัญชีที่รวบรวมการบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นไว้เป็นหมวดหมู่ โดยการผ่านรายการจากสมุดรายวันขั้นต้น (สมุดบันทึกรายการทั่วไป, สมุดเงินสด) มายังบัญชีแยกประเภท ตามหลักบัญชีคู่ ทำให้วิสาหกิจชุมชนสามารถนำข้อมูลมาจัดทำงบทดลองงบการเงินได้สะดวกและรวดเร็ว สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป มีรูปแบบดังนี้

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
ชื่อบัญชี.....

ปี เดือน วัน	รายการ	จำนวนเงิน เดบิต (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน เครดิต (ด้านขวา)		จำนวนเงินคงเหลือ			
						ด้านซ้าย		ด้านขวา	

ขั้นตอนการผ่านรายการจากสมุดรายวันขั้นต้น (สมุดบันทึกรายการทั่วไป สมุดเงินสด) ไปบัญชีแยกประเภท มีดังนี้

ขั้นที่ ๑ นำชื่อบัญชีเดบิตและเครดิตที่บันทึกไว้ในสมุดบันทึกรายการทั่วไปและสมุดเงินสด มาตั้งในบัญชีแยกประเภททุกบัญชีที่ไม่ซ้ำกัน

ขั้นที่ ๒ การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท ให้ยึดการบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายการทั่วไป และสมุดเงินสด เป็นหลัก

- ถ้าการบันทึกรายการ แยกเป็นแต่ละบัญชีในสมุดเงินสดและสมุดบันทึกรายการทั่วไปบันทึกไว้ด้านเดบิต (ซ้าย) ผ่านไปแยกประเภทก็ต้องผ่านไปด้วยด้านเดบิต (ซ้าย)

- ถ้าการบันทึกรายการ แยกเป็นแต่ละบัญชีในสมุดเงินสดและสมุดบันทึกรายการทั่วไปบันทึกไว้ด้านเครดิต (ขวา) ผ่านไปแยกประเภทก็ต้องผ่านไปด้วยด้านเครดิต (ขวา)

- เขียน วัน เดือน ปี ทุกครั้งที่บันทึกรายการ

- เขียนจำนวนเงินลงในช่องจำนวนเงินทั้งด้านเดบิตและเครดิต โดยยึดด้านที่บันทึกในสมุดบันทึกรายการทั่วไปและสมุดเงินสด เป็นหลัก

หมายเหตุ : จำนวนเงินคงเหลือจะถูกนำไปบันทึกไว้ในงบทดลองในด้านเดียวกัน

๔. สมุดบันทึกต้นทุนกำไร ใช้สำหรับบันทึกรายการขายสินค้าที่ผลิตได้และต้นทุนการผลิตสินค้าหรือต้นทุนบริการ เพื่อคำนวณหาผลกำไรจากการผลิตสินค้าหรือบริการแต่ละครั้ง มีรูปแบบดังนี้

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

บาท

รายได้ :-

ขายสินค้า
ดอกเบี้ยรับ
รายได้ค่าบริการ
รายได้อื่น ๆ
ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์
รวมรายได้

(๑)	
(๒)	
(๓)	
(๔)	
(๕)	
(๖)	

ค่าใช้จ่าย :-

๑ ต้นทุนการผลิต	ต้นทุนการผลิต (ข้อมูลจากรายการต้นทุนการผลิต)		(๗)	
	ต้นทุนขาย			
๒ ต้นทุนขาย	บวก	สินค้าคงเหลือต้นงวด	(๘)	
		ซื้อสินค้า (รวมซื้อสดและซื้อเชื่อ)	(๙)	
		ค่าใช้จ่ายในการซื้อ	(๑๐)	
	หัก	สินค้าคงเหลือสิ้นงวด	(๑๑)	
รวมต้นทุนขาย		(๑๒)		
๓ ต้นทุนบริการ	ต้นทุนบริการ :-			
	ดอกเบี้ยจ่าย	(๑๓)		
	ค่าแรงงาน + ค่าน้ำมัน	(๑๔)		
	รวมต้นทุนบริการ	(๑๕)		
	รวมต้นทุนสินค้าขายและบริการ		(๑๖)	
	บวก	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ค่าพาหนะ + ค่าเสื่อมราคา)	(๑๗)	
	รวมค่าใช้จ่าย (๑+๒) ๕			

๑

๒

กำไร (ขาดทุน)

(๑๘)	
(๑๙)	

การคำนวณรายได้

- ช่องที่ (๑) **ขายสินค้า** ให้บันทึกยอดรวมจำนวนเงิน “ขายสด และขายเชื่อ”
ขายสด ให้บันทึกจำนวนขายสด โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด ด้านรับเงินสด
ช่อง “รายได้ รวมขายสินค้าเงินสด”
ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ให้บันทึกจำนวนขายเชื่อ โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดแยกประเภท
ทั่วไป ช่อง บัญชีขาย สินค้าเป็นเงินเชื่อด้านลูกหนี้ ช่อง “รายได้ รวมขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ”
- ช่องที่ (๒) **ดอกเบี้ยรับ** ให้บันทึกดอกเบี้ยรับ โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด ด้านรับเงินสด
ช่อง “รายได้ รวมดอกเบี้ยรับ”
- ช่องที่ (๓) **รายได้ค่าบริการ** ให้บันทึกรายได้ค่าบริการ โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด
ด้านรับเงินสด ช่อง “รายได้รวมรายได้ค่าบริการ”
- ช่องที่ (๔) **รายได้อื่นๆ** ให้บันทึกรายได้อื่น โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด ด้านรับเงินสด
ช่อง “รายได้รวม รายได้อื่นๆ นอกเหนือจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ”
- ช่องที่ (๕) **ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์** ให้บันทึกดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ โดยนำ
จำนวนเงินมาจาก สมุดเงินสดด้านรับเงินสด ช่อง “รายได้ รวมรายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก
ธนาคาร/สหกรณ์”
- ช่องที่ (๖) **รวมรายได้** ให้แสดงยอดรวมจำนวนเงินจากช่องที่ (๑) ถึง ช่องที่ (๕)

การคำนวณต้นทุนขาย

- ช่องที่ (๗) **ต้นทุนการผลิต** ให้บันทึกต้นทุนการผลิต โดยนำจำนวนเงินมาจากรายงานต้นทุนการผลิต
ช่องที่ (๑๙) กรณี วิสาหกิจชุมชนไม่มีกิจกรรมการผลิตไม่ต้องบันทึกช่องนี้
- ช่องที่ (๘) **สินค้าคงเหลือต้นงวด** ให้บันทึกสินค้าคงเหลือต้นงวด โดยนำจำนวนเงินมาจาก
ทะเบียนคุมสินค้า “ช่องรวมยอดคงเหลือ”
- ช่องที่ (๙) **ซื้อสินค้า** ให้บันทึกซื้อสด บวกด้วย ซื้อเชื่อ
ซื้อสินค้าเงินสด ให้บันทึกซื้อสินค้าเงินสด โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด
ด้านจ่ายเงินสด ช่อง “ต้นทุนขาย รวมซื้อสินค้า”
ซื้อสินค้าเงินเชื่อ ให้บันทึกซื้อสินค้าเงินเชื่อ โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
ชื่อบัญชี “ซื้อสินค้าเงินเชื่อ”
- ช่องที่ (๑๐) **ค่าใช้จ่ายในการซื้อ** ให้บันทึกค่าใช้จ่ายในการซื้อ เช่น ค่าเก็บรักษา, ค่าขนส่ง, และค่าบรรจุหีบห่อ
โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสดช่อง รวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า
- ช่องที่ (๑๑) **สินค้าคงเหลือสิ้นงวด** ให้บันทึกสินค้าคงเหลือสิ้นงวด โดยนำจำนวนเงินมาจาก
ทะเบียนคุมสินค้า ช่อง “จำนวนเงินคงเหลือ”
- ช่องที่ (๑๒) **ต้นทุนขาย** ให้บันทึกการคำนวณต้นทุนขาย โดยคำนวณจากต้นทุนการผลิต ช่องที่ (๗)
บวก สินค้าคงเหลือต้นงวด ช่องที่ (๘) บวก ซื้อสินค้า ช่องที่ (๙) บวก ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
ช่องที่ (๑๐) ลบด้วยสินค้าคงเหลือสิ้นงวด ช่องที่ (๑๑)

การบันทึกและคำนวณต้นทุนบริการ

- ช่องที่ (๑๓) **ดอกเบี้ยจ่าย** ให้บันทึกดอกเบี้ยจ่าย โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด
ช่อง “ต้นทุนบริการ รวมดอกเบี้ยจ่าย”
- ช่องที่ (๑๔) **ค่าแรงงาน** ให้บันทึกค่าแรงงาน โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด ด้าน จ่ายเงินสด
ช่อง “ต้นทุนบริการรวมค่าแรงงาน”

การบันทึกและคำนวณต้นทุนบริการ (ต่อ)

ค่าน้ำมัน ให้บันทึกค่าน้ำมัน โดยนำจำนวนเงินมาจากสมุดเงินสด ด้าน จ่ายเงินสด ช่อง “ต้นทุนบริการรวมค่าน้ำมัน” โดยรวมจำนวนเงินค่าแรงงาน บวก รวมจำนวนเงินค่าน้ำมัน มาบันทึกในช่องที่ (๑๔)

ช่องที่ (๑๕) **รวมต้นทุนบริการ** ให้บันทึกรวมต้นทุนบริการ โดยรวมจำนวนเงินจากช่องที่ (๑๓) ถึง ช่องที่ (๑๔)

ช่องที่ (๑๖) **รวมต้นทุนขายและบริการ** ให้บันทึกรวมต้นทุนขายและบริการ โดยรวมจำนวนเงิน ช่องที่ (๑๒) กับ ช่อง (๑๕)

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

การคำนวณกำไร(ขาดทุน)

ช่องที่ (๑๗) **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน** ให้บันทึกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยนำจำนวนเงิน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมาจากสมุดเงินสด ด้าน จ่ายเงินสด ช่อง “ต้นทุนบริการรวม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน”

ช่องที่ (๑๘) **รวมค่าใช้จ่าย** ให้บันทึกรวมค่าใช้จ่าย โดยนำจำนวนเงินรวมต้นทุนขายและบริการ ช่องที่ (๑๖) บวกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ช่องที่ (๑๗)

ช่องที่ (๑๙) **กำไร(ขาดทุน)** ให้แสดงผลกำไร(ขาดทุน) โดยนำจำนวนเงินรวมรายได้ (ช่อง ๖) ลบด้วย จำนวนเงินรวมค่าใช้จ่าย (ช่อง ๑๘)

กรณีรายได้ (ช่อง ๖) มากกว่า ค่าใช้จ่าย (ช่อง ๑๘) ผลลัพธ์ แสดงเป็น กำไร

กรณีรายได้ (ช่อง ๖) น้อยกว่า ค่าใช้จ่าย (ช่อง ๑๘) ผลลัพธ์ แสดงเป็น (ขาดทุน)

รายงานต้นทุนการผลิต

ชื่อวิสาหกิจชุมชน รายงานต้นทุนการผลิต สำหรับ 1 รอบการผลิต ตั้งแต่วันที่.....

		จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ต้นทุนการผลิต :-			
	จำนวน หน่วย ราคา (.....) ต่อหน่วย		
วัตถุดิบ :-			
วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด			(๑)
บวก ซื้อ วัตถุดิบ			
ซื้อ วัตถุดิบหลัก	(๒.๑) (๒.๒)		(๒)
วัตถุดิบส่วนผสม	(๓.๑) (๓.๒)		(๓)
ค่าขนส่งในการซื้อวัตถุดิบ			(๔)
รวมวัตถุดิบ (๑+๒+๓+๔)			(๕)
หัก วัตถุดิบคงเหลือสิ้นงวด			(๖)
วัตถุดิบใช้ไป			(๗)
①			
ค่าแรงงาน :-			
จ่ายค่าแรงคนงาน			(๘)
จ่ายค่าแรงตัวเอง			(๙)
รวมค่าแรงงาน			(๑๐)
②			
ค่าใช้จ่ายในการผลิต :-			
วัสดุ.....			(๑๑)
.....			(๑๒)
ค่าน้ำ			(๑๓)
ค่าไฟฟ้า			(๑๔)
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร			(๑๕)
ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์			(๑๖)
วัสดุโรงงาน			(๑๗)
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต			(๑๘)
③			
ต้นทุนการผลิต (①+②+③)			(๑๙)
จำนวนหน่วยที่ผลิตได้			(๒๐)
หน่วย			
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย			
= $\frac{\text{ต้นทุนการผลิต}}{\text{จำนวนหน่วยสินค้าที่ผลิตได้}}$	=	(๒๑)	
			บาท/.....

วัตถุดิบ

- ช่องที่ (๑) **วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด** ให้บันทึกจำนวนวัตถุดิบคงเหลือต้นงวด โดยรวมจำนวนเงินจากทะเบียนคุมวัตถุดิบ ช่อง “คงเหลือ (หน่วย) ยอดวันที่ก่อนที่จะมีการเบิกใช้วัตถุดิบรอบนี้” กรณีที่วิสาหกิจชุมชนไม่มีกิจกรรมดังกล่าว ไม่ต้องบันทึกช่องนี้
- ช่องที่ (๒) **ซื้อวัตถุดิบหลักระหว่างงวด** (รวมซื้อสดและซื้อเชื่อ) ให้บันทึกจำนวนซื้อวัตถุดิบหลักระหว่างงวด โดยรวมจำนวนเงินมาจากทะเบียนคุมวัตถุดิบ ช่อง “รับ (หน่วย)”
คำนวณได้จากจำนวนวัตถุดิบที่ซื้อ คูณด้วย ราคาต่อหน่วย
- ช่องที่ (๒.๑) **ซื้อวัตถุดิบหลัก** ให้บันทึกจำนวนที่ซื้อวัตถุดิบหลัก เช่น ทำกล้วยตากอบน้ำผึ้ง วัตถุดิบหลัก คือ กล้วย
- ช่องที่ (๒.๒) **ซื้อวัตถุดิบหลัก** ให้บันทึกราคาต่อหน่วยที่ซื้อวัตถุดิบหลัก เช่น ทำกล้วยตากอบน้ำผึ้ง วัตถุดิบหลัก คือ กล้วย หน่วย คือ หวี
- ช่องที่ (๓) **วัตถุดิบส่วนผสม** ให้บันทึกจำนวนวัตถุดิบส่วนผสม โดยรวมจำนวนเงินจากจำนวนวัตถุดิบที่ซื้อ คูณด้วย ราคาต่อหน่วย
- ช่องที่ (๓.๑) **ซื้อวัตถุดิบส่วนผสม** ให้บันทึกจำนวนที่ซื้อวัตถุดิบส่วนผสม เช่น ทำกล้วยตากอบน้ำผึ้ง วัตถุดิบส่วนผสม คือ น้ำผึ้ง
- ช่องที่ (๓.๒) **ซื้อวัตถุดิบส่วนผสม** ให้บันทึกราคาต่อหน่วยที่ซื้อวัตถุดิบส่วนผสม เช่น ทำกล้วยตากอบน้ำผึ้ง วัตถุดิบส่วนผสม คือ น้ำผึ้ง หน่วยนับ คือ ขวด
- ช่องที่ (๔) **ค่าขนส่งในการซื้อวัตถุดิบ** ให้บันทึกค่าขนส่งในการซื้อวัตถุดิบ โดยนำจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้าน จ่ายเงินสด ช่อง “ต้นทุนผลิต รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต”
- ช่องที่ (๕) **รวมวัตถุดิบ** ให้บันทึกผลรวมวัตถุดิบ โดยรวมจากช่องที่ (๑) ถึง ช่องที่ (๔)
- ช่องที่ (๖) **วัตถุดิบคงเหลือสิ้นงวด** ให้บันทึกวัตถุดิบคงเหลือสิ้นงวด โดยรวมจำนวนเงินจากทะเบียนคุมวัตถุดิบ ช่อง “คงเหลือ ณ วันสิ้นงวด”
- ช่องที่ (๗) **วัตถุดิบใช้ไป** ให้บันทึกวัตถุดิบใช้ไป โดยรวมจำนวนเงินจากช่องที่ (๕) ลบด้วย วัตถุดิบคงเหลือสิ้นงวด ช่องที่ (๖)

ค่าแรงงาน

- ช่องที่ (๘) **จ่ายค่าแรงคนงาน** ให้บันทึกจ่ายค่าแรงคนงาน โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด ต้นทุนการผลิต ช่อง “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวนเงินรวมค่าแรงคนงาน”
- ช่องที่ (๙) **จ่ายค่าแรงตัวเอง** ให้บันทึกจ่ายค่าแรงตัวเอง โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด ต้นทุนการผลิต ช่อง “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวนเงินรวมค่าแรงตัวเอง”
- ช่องที่ (๑๐) **ค่าแรงงาน** ให้บันทึกค่าแรงงาน โดยรวมจำนวนเงินจากช่องที่ (๘) ถึง ช่องที่ (๙)

ค่าใช้จ่ายในการผลิต

- ช่องที่ (๑๑) **วัสดุสิ้นเปลือง** ให้บันทึกวัสดุสิ้นเปลือง โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด ช่อง “อื่นๆ”
- ช่องที่ (๑๒) **ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ (ถ้ามี)** ให้บันทึกค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด ช่อง “รวมค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ”
- ช่องที่ (๑๓) **ค่าน้ำ** ให้บันทึกค่าน้ำ โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด ช่อง “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าน้ำ”
- ช่องที่ (๑๔) **ค่าไฟฟ้า** ให้บันทึกค่าไฟฟ้า โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด ช่อง “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าไฟฟ้า”

ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ต่อ)

ช่องที่ (๑๕) **ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร** ให้บันทึกค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร โดยรวมจำนวนเงินจากทะเบียนสินทรัพย์ถาวร ช่อง “ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร เท่ากับยอดในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ชื่อบัญชี ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร”

ช่องที่ (๑๖) **ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์** ให้บันทึกค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์ โดยรวมจำนวนเงินจากทะเบียนสินทรัพย์ถาวร ช่อง “ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์ เท่ากับยอดในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ชื่อบัญชี ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร”

ช่องที่ (๑๗) **วัสดุโรงงาน** ให้บันทึกวัสดุโรงงาน โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดเงินสด ด้านจ่ายเงินสด ช่อง “อื่นๆ วัสดุโรงงาน”
ซื้อวัสดุเป็นเงินเชื่อ ให้บันทึกซื้อวัสดุเป็นเงินเชื่อ โดยรวมจำนวนเงินจากสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป “ชื่อบัญชี วัสดุโรงงาน”

ช่องที่ (๑๘) **ค่าใช้จ่ายในการผลิต** ให้บันทึกค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยรวมจำนวนเงินจาก ช่องที่ (๑๑) ถึง ช่องที่ (๑๗)

ช่องที่ (๑๙) **ต้นทุนการผลิต** ให้บันทึกผลการคำนวณต้นทุนการผลิต โดยคำนวณจากจำนวนเงินวัตถุดิบใช้ไป ช่องที่ (๗) บวก ค่าแรงงาน ช่องที่ (๑๐) บวก ค่าใช้จ่ายในการผลิต ช่องที่ (๑๘)

ช่องที่ (๒๐) **จำนวนหน่วยที่ผลิตได้** ให้บันทึกจำนวนหน่วยที่ผลิตได้ จากทะเบียนคุมสินค้า ช่อง “รับ (หน่วย)”

ช่องที่ (๒๑) **ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย** ให้บันทึกต้นทุนการผลิตต่อหน่วย โดยรวมจำนวนเงินในต้นทุนการผลิต ช่องที่ (๑๙) หารด้วย จำนวนหน่วยสินค้าที่ผลิตได้ ช่องที่ (๒๐)
กรณี หน่วยนับของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่ใช่กิโลกรัม ให้เปลี่ยนไปตามความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น ผลิตพรมเช็ดเท้า หน่วยนับ คือ ผืน เป็นต้น

ทะเบียนต่างๆ ประกอบด้วย

๑. ทะเบียนสมาชิกและหุ้น ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกแต่ละคน โดยเรียงลำดับ ตามเลขทะเบียนสมาชิก มีรูปแบบดังนี้

ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อ – สกุล เลขทะเบียนสมาชิก.....

ที่อยู่

เลขบัตรประจำตัวประชาชน ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ปี เดือน วัน	รายการ	จำนวนเงินค่าหุ้น				หมายเหตุ
		เพิ่ม		จ่ายเงิน	คงเหลือ	
(๑)	(๒)	(๓)		(๔)	(๕)	(๖)

วิธีการจัดทำ

ส่วนหัวตอนบนให้ใส่ชื่อ – สกุล เลขทะเบียนสมาชิก ที่อยู่ และเลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

๑. ใส่วัน เดือน ปีที่ถือหุ้น หรือจ่ายเงินค่าหุ้น โดยเขียน พ.ศ. ไว้ตอนบนของช่อง แล้วเขียนชื่อเดือน และวันที่ในบรรทัดต่อมา

๒. ใส่ข้อความที่เกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ชื่อหุ้นเพิ่ม จ่ายเงินค่าหุ้น

๓. ใส่จำนวนเงินที่เพิ่มหุ้น

๔. ใส่จำนวนเงินที่จ่ายเงินค่าหุ้น

๕. ใส่จำนวนเงินคงเหลือของหุ้นที่ถือ

๖. ใส่ข้อความที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

๒. ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร (สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน) ใช้สำหรับบันทึกการสินทรัพย์ของวิสาหกิจชุมชนที่ลงทุนซื้อหรือสร้างเครื่องใช้ที่สามารถใช้งานได้มากกว่า ๑ ปี และมีราคาสูง เช่น กีฬาทัวร์ เต้าแก๊ส ถังสแตนเลส เครื่องกรองน้ำ เป็นต้น ซึ่งในการที่จะคำนวณกำไรขาดทุนของวิสาหกิจชุมชนต้องคิดค่าใช้จ่ายโดยประมาณขึ้นจากประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สินทรัพย์นั้น เรียก ค่าใช้จ่ายนี้ว่า “ ค่าเสื่อมราคา ”

สำหรับการคำนวณค่าเสื่อมราคา เป็นไปตามระเบียบของนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด กรณีคำนวณแบบวิธีเส้นตรง ทำโดยนำราคาทุนของสินทรัพย์หารด้วยอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น หากสินทรัพย์มีอายุการใช้งานไม่เต็มปี ให้คำนวณตามระยะเวลาเป็นวัน โดยกำหนดให้ ๑ ปี มี ๓๖๕ วัน ผลลัพธ์ได้เท่าใดถือเป็นค่าเสื่อมราคาแต่ละปีตั้งแต่เริ่มซื้อสินทรัพย์ จนหมดอายุการใช้งาน เมื่อคิดค่าเสื่อมราคาถึงงวดสุดท้ายแล้วให้คงเหลือมูลค่าสินทรัพย์ไว้ ๑ บาท จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะสิ้นสภาพหรือดัดบัญชี

[illegible]

ส่วนหัวตอนบนให้ใส่ชื่อทรัพย์สินถาวร และจำนวนปีที่คาดว่าทรัพย์สินจะใช้งานได้

1. ใส่วัน เดือน ปีที่เกิดรายการ โดยเขียน พ.ศ. ไว้ตอนบนของช่อง แล้วเขียนชื่อเดือน และวันที่
ในบรรทัดต่อมา
2. ใส่ข้อความที่เกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ชื่อร้านที่ซื้อ รุ่น ยี่ห้อ จำนวน หรือ ค่าเสื่อมราคา
3. ใส่จำนวนเงินที่ซื้อทรัพย์สิน
4. ใส่จำนวนเงินที่คำนวณค่าเสื่อมราคาในแต่ละปี
5. ใส่จำนวนเงินสุทธิของทรัพย์สินถาวรหลังหักค่าเสื่อมราคาในแต่ละปีแล้ว
6. ใส่ข้อความที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

๓. **ทะเบียนคุมสินค้า** ใช้สำหรับลงรายการสินค้าที่ซื้อมา ขายไป สินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้ และจำหน่ายออกไป ปริมาณสินค้าคงเหลือ มีรูปแบบดังนี้

ทะเบียนคุมสินค้า

ชื่อสินค้า.....

หน่วยนับ.....ราคาทุนต่อหน่วย.....ราคาขายต่อหน่วย.....

ปี เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
(๑)		(๒)	(๓)	(๔)	(๕)

วิธีการจัดทำ

ส่วนหัวตอนบนให้ใส่ชื่อสินค้า หน่วยนับ ราคาทุนต่อหน่วย และราคาขายต่อหน่วย

๑. ใส่วัน เดือน ปีที่เกิดรายการสินค้า โดยเขียน พ.ศ. ไว้ตอนบนของช่อง แล้วเขียนชื่อ เดือน และวันที่ในบรรทัดต่อไป

๒. ใส่ข้อความที่เกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ซื้อสินค้า ขายสินค้า

๓. ใส่จำนวนหน่วยของสินค้าที่ซื้อมา

๔. ใส่จำนวนหน่วยของสินค้าที่ขายไป

๕. ใส่จำนวนหน่วยคงเหลือของสินค้า

ชื่อ-นามสกุล.....

หน่วยนับ..... ราคาทุนต่อหน่วย..... ราคาขายต่อหน่วย.....

ปี เดือน วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)

ส่วนหัวตอนบนให้ใส่ชื่อวัตถุดิบ หน่วยนับ ราคาทุนต่อหน่วย และราคาขายต่อหน่วย

๑. ใส่วัน เดือน ปีที่เกิดรายการวัตถุดิบ โดยเขียน พ.ศ. ไว้ตอนบนของช่อง แล้วเขียนชื่อเดือน และวันที่ในบรรทัดต่อมา
๒. ใส่ข้อความที่เกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ชื่อวัตถุดิบ หรือวัตถุดิบใช้ไป
๓. ใส่จำนวนหน่วยของวัตถุดิบที่ซื้อมา
๔. ใส่จำนวนหน่วยของวัตถุดิบที่ใช้ไป
๕. ใส่จำนวนหน่วยคงเหลือของวัตถุดิบ

๕. บัญชีย่อยลูกหนี้ ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อหรือการให้สินเชื่อ (การให้กู้ยืมเงิน) แยกเป็นรายชื่อลูกหนี้แต่ละราย การรับชำระคืนและยอดหนี้คงเหลือ มีรูปแบบดังนี้

บัญชีย่อยลูกหนี้

ชื่อลูกหนี้.....

ปี เดือน วัน		รายการ	จำนวนเงิน ที่เป็นหนี้		ชำระ		คงเหลือ		หมายเหตุ
(๑)		(๒)	(๓)		(๔)		(๕)		(๖)

วิธีการจัดทำ

ส่วนหัวตอนบนให้ใส่ชื่อลูกหนี้

๑. ใส่วัน เดือน ปีที่เกิดรายการ โดยเขียน พ.ศ. ไว้ตอนบนของช่อง แล้วเขียนชื่อเดือน และวันที่
ในบรรทัดต่อมา
๒. ใส่ข้อความที่เกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น การขายเชื่อ การให้กู้ยืมเงิน หรือรับชำระหนี้
๓. ใส่จำนวนเงินที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือเงินที่ให้กู้ยืม
๔. ใส่จำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้
๕. ใส่จำนวนเงินที่คงเหลือของลูกหนี้
๖. ใส่ข้อความที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

๖. บัญชีย่อยเจ้าหนี้ ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ การกู้ยืมเงิน, รับฝากเงิน, เงินยืมโดยตรงอื่นๆ แยกเป็นรายชื่อเจ้าหนี้แต่ละราย การชำระคืนและยอดหนี้คงเหลือ มีรูปแบบดังนี้

บัญชีย่อยเจ้าหนี้

- ☐ เจ้าหนี้การค้า
☐ เจ้าหนี้เงินกู้
☐ เจ้าหนี้เงินรับฝาก
☐ เจ้าหนี้อื่นๆ

ชื่อ - สกุล..... เลขทะเบียนสมาชิก.....

ที่อยู่.....

เลขบัตรประจำตัวประชาชน ☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐ ☐☐ ☐

ปี เดือน วัน		รายการ	จำนวนเงินที่เป็นหนี้					ดอกเบี้ย		หมายเหตุ	
			เพิ่ม		จ่ายเงิน		คงเหลือ				
(๑)		(๒)	(๓)		(๔)		(๕)		(๖)		(๗)

วิธีการจัดทำ

ส่วนหัวตอนบนให้เลือกกว่าเป็นเจ้าหนี้ประเภทใด แล้วให้ใส่ชื่อ - สกุลเจ้าหนี้ ที่อยู่ และเลขบัตรประจำตัวประชาชน

๑. ใส่วัน เดือน ปีที่เกิดรายการ โดยเขียน พ.ศ. ไว้ตอนบนของช่อง แล้วเขียนชื่อเดือน และวันที่ในบรรทัดต่อมา
๒. ใส่ข้อความที่เกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ชื้อเชื่อ หรือจ่ายชำระหนี้
๓. ใส่จำนวนเงินที่เป็นหนี้เพิ่ม
๔. ใส่จำนวนเงินที่ได้จ่ายชำระหนี้
๕. ใส่จำนวนเงินเป็นหนี้คงเหลือ
๖. ใส่จำนวนเงินค่าดอกเบี้ย (ถ้ามี)
๗. ใส่ข้อความที่เกี่ยวข้อง และอาจเป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

บทที่ ๓

การจัดทำเอกสารและการบันทึกรายการบัญชี

เป็นการรวบรวมเอกสารประกอบการลงบัญชีโดยทำการวิเคราะห์รายการค้าที่เกิดขึ้นตามหลักการบัญชี และนำรายการดังกล่าวไปบันทึกในสมุดบัญชี โดยเรียงลำดับก่อน – หลังตามรายการที่เกิดขึ้น โดยขั้นตอนในการบันทึกบัญชี สรุปได้ดังนี้

หลักในการบันทึกบัญชี

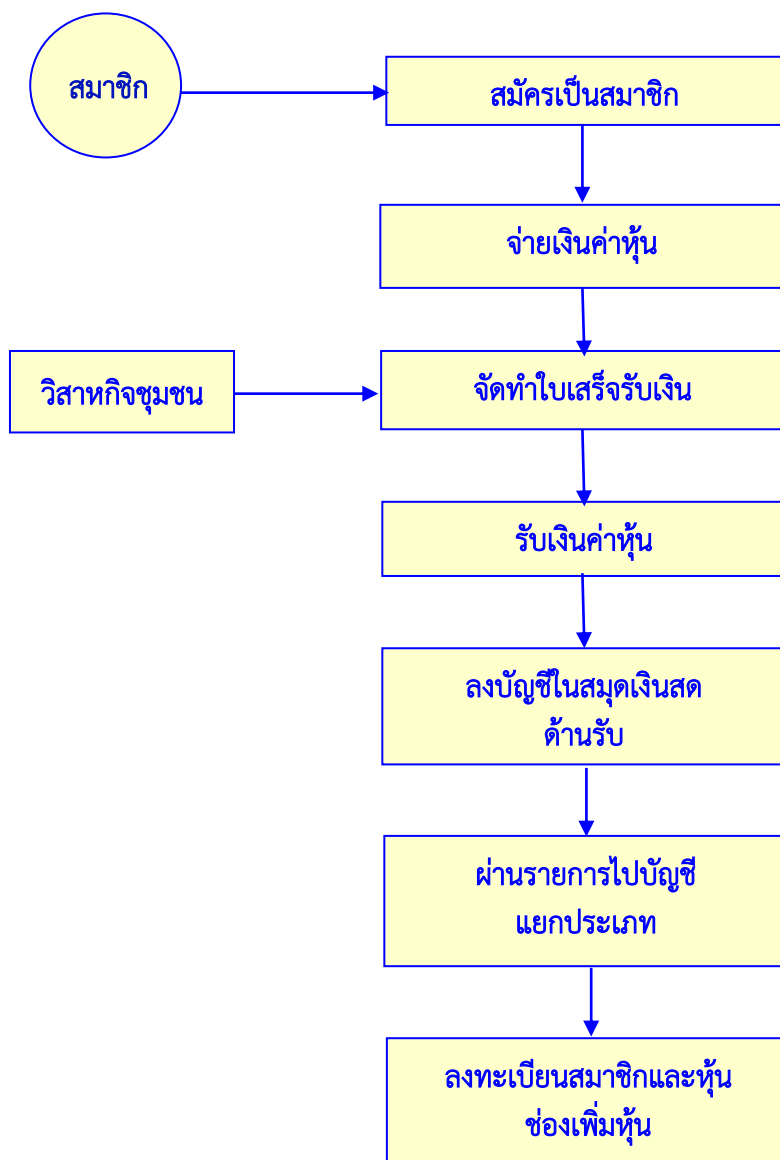
ด้านเดบิต (Dr.)	ด้านเครดิต (Dr.)
สินทรัพย์ (เพิ่มขึ้น)	สินทรัพย์ (ลดลง)
หนี้สิน (ลดลง)	หนี้สิน (เพิ่มขึ้น)
ส่วนของเจ้าของ (ลดลง)	ส่วนของเจ้าของ (เพิ่มขึ้น)
รายได้ (ลดลง)	รายได้ (เพิ่มขึ้น)
ค่าใช้จ่าย (เพิ่มขึ้น)	ค่าใช้จ่าย (ลดลง)

เพื่อให้การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่างสะดวกยิ่งขึ้น ในที่นี้จึงได้ยกตัวอย่างขั้นตอนการจัดทำเอกสารและการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินงานทั่วไป ดังนี้

๑. การรับเงินค่าหุ้น	๒. การซื้อทรัพย์สิน
๓. การรับเงินอุดหนุน/เงินสนับสนุน	๔. การรับเงินกู้ยืม
๕. การนำเงินฝากธนาคาร	๖. การซื้อสินค้าเป็นเงินสด
๗. การซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	๘. การขายสินค้าเป็นเงินสด
๙. การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	๑๐. การถอนเงินฝากธนาคาร
๑๑. การจ่ายค่าใช้จ่าย	๑๒. การจ่ายเงินค่าหุ้นคืนให้สมาชิก (เมื่อสมาชิกลาออก)
๑๓. การรับชำระหนี้จากการขายสินค้าเงินเชื่อ	๑๔. การรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

๑. การรับเงินค่าหุ้น

สมาชิกเป็นเจ้าของวิสาหกิจชุมชนโดยการถือหุ้นของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะถือหุ้นจำนวนมากน้อยเท่าใด เป็นไปตามความสมัครใจของสมาชิก สำหรับขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงินค่าหุ้น มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิก จำนวน ๔,๐๐๐ บาท ดังนี้

นายเก่ง กล้าหาญ ๑,๐๐๐ บาท
นายแสง สุกใส ๒,๐๐๐ บาท
นางแก้ว เกิดดี ๑,๐๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

จัดทำเอกสารประกอบการลงบัญชี คือ ใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นหลักฐานการรับเงินค่าหุ้นจากสมาชิกทั้ง ๓ ราย โดยฉีกใบเสร็จรับเงินใบแรกซึ่งเป็นต้นฉบับให้สมาชิกเก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนสำเนาวิสาทกิจชุมชนใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชี

		เล่มที่ ๑
		เลขที่ ๐๐๑
วิสาทกิจชุมชน.....กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง		
ที่อยู่ เลขที่ ๕ ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา		
ใบเสร็จรับเงิน		
วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓		
รับจาก นายเก่ง กล้าหาญ.....อยู่บ้านเลขที่ ๓ หมู่ที่ ๑		
ตำบล.....ทานา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังต่อไปนี้		
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน
๑	รับเงินค่าหุ้น	๑,๐๐๐ -
๒	รับเงินค่าขายสินค้า จำนวนหน่วย	
๓	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ	
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		
	(ตัวอักษร) - หนึ่งพันบาทถ้วน - รวมเงิน	๑,๐๐๐ -
(ลงชื่อ.....ทองดี.....มั่งมี..... ผู้รับเงิน		

เล่มที่ ๑		
เลขที่ ๐๐๒		
วิสาหกิจชุมชน.....กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง		
ที่อยู่ เลขที่ ๕ ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา		
ใบเสร็จรับเงิน		
วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓		
รับจาก นายแสง สุกใส อยู่บ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๕		
ตำบล.....ทานา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังต่อไปนี้		
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน
๑	รับเงินค่าหุ้น	๒,๐๐๐ -
๒	รับเงินค่าขายสินค้า.....จำนวนหน่วย.....	
๓	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ	
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		
	(ตัวอักษร) - สองพันบาทถ้วน - รวมเงิน	๒,๐๐๐ -
(ลงชื่อ.....ทองดี.....มั่งมี..... ผู้รับเงิน		

เล่มที่ ๑		
เลขที่ ๐๐๓		
วิสาหกิจชุมชน.....กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง..... ที่อยู่ เลขที่.....๕.....ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....		
ใบเสร็จรับเงิน		
วันที่.....๑.....เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ.๒๕๖๓		
รับจาก.....นางแก้ว.....เกิดดี.....อยู่บ้านเลขที่.....๙.....หมู่ที่.....๔..... ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังต่อไปนี้		
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน
๑	รับเงินค่าหุ้น	๑,๐๐๐ -
๒	รับเงินค่าขายสินค้า จำนวนหน่วย	
๓	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ	
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		
	(ตัวอักษร) - หนึ่งพันบาทถ้วน - รวมเงิน	๑,๐๐๐ -
(ลงชื่อ).....ทองดี.....มั่งมี..... ผู้รับเงิน		

ลงบัญชีในสมุดเงินสด โดย

- บวกจำนวนเงินในใบเสร็จรับเงินจากสมาชิก ทั้ง ๓ ฉบับ ได้จำนวนรับเงินค่าหุ้น รวม ๔,๐๐๐ บาท
- ลงบัญชีในสมุดเงินสด
โดยใส่วันที่ เดือน ปี ที่เกิดรายการ และใส่จำนวนเงินด้านรับ ในช่อง “ รับค่าหุ้น ”
ดังนี้

ชั้นที่ ๓.๒

ลงบัญชีในทะเบียนสมาชิกและหุ้น ของสมาชิกแต่ละคนในช่อง “เพิ่มหุ้น” ดังนี้

ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อ - สกุลนายเก่ง.....กล้าหาญ..... เลขทะเบียนสมาชิก.....๐๑.....
 ที่อยู่.....๓...หมู่...๑...ต.ท่านา...อ.กะปง...จ.พังงา.....
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ๕๓๔๘ ๐๐๐๖๑ ๕๘ ๗

ปี เดือน วัน	รายการ	จำนวนเงินค่าหุ้น						หมายเหตุ
		เพิ่ม		จ่ายคืน		คงเหลือ		
๒๕๖๓ ธ.ค.	๑	ซื้อหุ้น	๑,๐๐๐	-			๑,๐๐๐	-

ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อ - สกุลนายแสง.....สุกใส..... เลขทะเบียนสมาชิก.....๐๒.....
 ที่อยู่.....๑...หมู่...๕...ต.ท่านา...อ.กะปง...จ.พังงา.....
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ๕๓๗๘ ๐๐๐๕๖ ๗๙ ๓

ปี เดือน วัน	รายการ	จำนวนเงินค่าหุ้น						หมายเหตุ
		เพิ่ม		จ่ายคืน		คงเหลือ		
๒๕๖๓ ธ.ค.	๑	ซื้อหุ้น	๒,๐๐๐	-			๒,๐๐๐	-

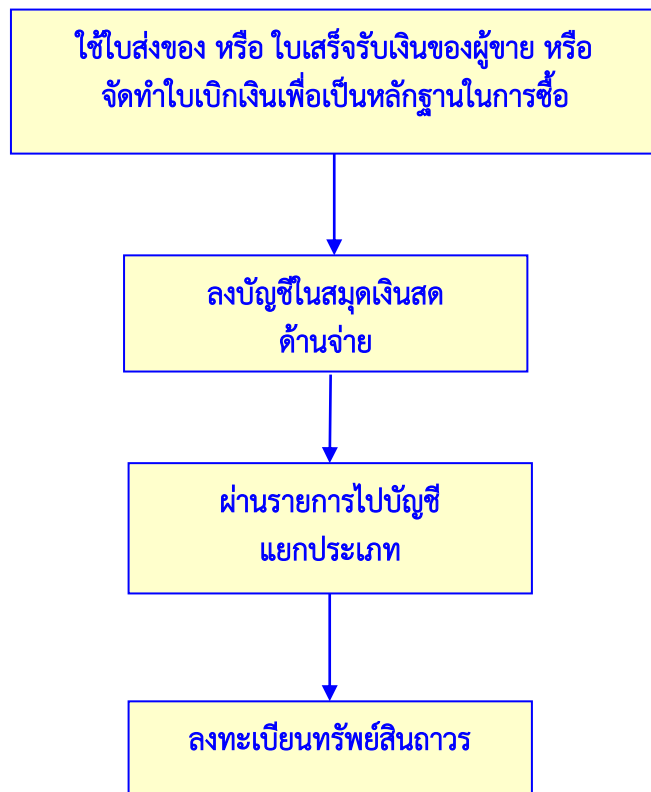
ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อ - สกุลนางแก้ว.....เกิดดี..... เลขทะเบียนสมาชิก.....๐๓.....
 ที่อยู่.....๙...หมู่...๔...ต.ท่านา...อ.กะปง...จ.พังงา.....
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ๕๓๕๒ ๐๐๐๑๒ ๐๓ ๔

ปี เดือน วัน	รายการ	จำนวนเงินค่าหุ้น						หมายเหตุ
		เพิ่ม		จ่ายคืน		คงเหลือ		
๒๕๖๓ ธ.ค.	๑	ซื้อหุ้น	๑,๐๐๐	-			๑,๐๐๐	-

๒. การซื้อทรัพย์สิน

วิสาหกิจชุมชนอาจซื้อทรัพย์สินที่จำเป็นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมการผลิตโดยขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อทรัพย์สิน มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๒ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓
ซื้อเตาแก๊ส เป็นเงินสด ๒,๐๐๐ บาท จาก ร้าน จอย เครื่องครัว

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

ใช้ใบส่งของหรือใบเสร็จรับเงินของผู้ขายเป็นหลักฐานในการลงบัญชี

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย
แต่โดยที่การซื้อทรัพย์สินไม่ได้มีการซื้อเป็นประจำ ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดเป็นประเภทการจ่ายเงินไว้ที่ส่วนหัวของช่องในสมุดเงินสดเป็นการเฉพาะ การลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย จึงลงไว้ในช่อง “ อื่นๆ ” โดยอธิบายว่าเป็นการซื้อทรัพย์สินไว้ในช่อง “ รายการ ”

[illegible]

นำรายการในสมุดเงินสด ผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท ดังนี้

ชื่อบัญชี เงินสด

[illegible]

ชื่อบัญชี อุปกรณ์

[illegible]

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ เตาแก๊ส อายุการใช้งาน ๕ ปี

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	ราคาทุน		ค่าเสื่อม ราคา		ราคาสุทธิ		หมายเหตุ
ธ.ค.	๒ ๓๑	ซื้อสดจากร้าน จอย เครื่องครัว ค่าเสื่อมราคา	๒,๐๐๐	-	๓๓	-	๑,๙๖๗	-	คำนวณ ค่าเสื่อมราคา ๓๐ วัน

คำนวณวิธีเส้นตรง = ราคาซื้อ/อายุการใช้งาน

$2,000/5 = 400$ บาท/ปี คำนวณเป็นรายวัน $400/365 = 1.10$ บาท/วัน

ในกรณีนี้ ซื้อสินทรัพย์มาแล้ว ๓๐ วัน ค่าเสื่อมราคา ในปี ๒๕๖๓ = $๑.๑๐ * ๓๐ = ๓๓$ บาท

นำค่าเสื่อมราคาไปแสดงในรายการดังต่อไปนี้

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

ข้อบัญญัติ ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์

[illegible]

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

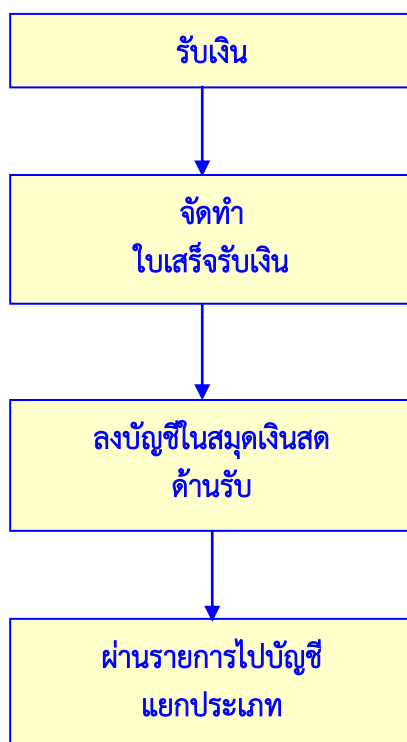
ข้อบัญญัติ ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์

[illegible]

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร นำไปบวกกับค่าใช้จ่ายอื่นๆ ใน ช่อง “ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน” (ตัวอย่างหน้า ๘๐)
งบทดลอง ในชื่อบัญชี ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์ และ ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์ (ตัวอย่างหน้า ๘๓)
งบกำไรขาดทุน ในชื่อบัญชี ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์ (ตัวอย่างหน้า ๘๗)
งบแสดงฐานะการเงิน ในชื่อบัญชี ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์ (ตัวอย่างหน้า ๘๘)

๓. การรับเงินอุดหนุน/เงินสนับสนุน

วิสาหกิจชุมชนจะมีรายได้ส่วนหนึ่งจากเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินสนับสนุนจากรัฐและอื่นๆ ด้วย ซึ่งขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงินอุดหนุน/เงินสนับสนุน มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๓ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

- รับเงินอุดหนุนเพื่อปรับปรุงและจัดหาอุปกรณ์/สถานที่ จาก อบต. ทานา เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1

จัดทำเอกสารประกอบการลงบัญชี คือ ใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นหลักฐาน การรับเงินอุดหนุน โดยฉีกใบเสร็จรับเงินใบแรกซึ่งเป็นต้นฉบับให้แก่ ผู้ให้เงินอุดหนุน ซึ่งตามตัวอย่างนี้ คือ อบต.ทานา เก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนสำเนา วิสาหกิจชุมชนใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชี

เล่มที่.....๑..... เลขที่.....๐๐๔.....			
วิสาหกิจชุมชน.....กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง..... ที่อยู่ เลขที่.....๕.....ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....			
ใบเสร็จรับเงิน วันที่.....๑๕.....เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๓ รับจาก.....อ.บต. ท่านา.....อยู่บ้านเลขที่.....๑๒.....หมู่ที่.....๑..... ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังต่อไปนี้			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
๑	รับเงินค่าหุ้น		
๒	รับเงินค่าขายสินค้า.....จำนวนหน่วย.....		
๓	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ		
๔	เงินอุดหนุน.....	๕,๐๐๐	-
๕			
๖			
๗			
๘			
	(ตัวอักษร).....- ห้าพันบาทถ้วน -.....รวมเงิน	๕,๐๐๐	-
(ลงชื่อ).....ทองดี มั่งมี..... ผู้รับเงิน			

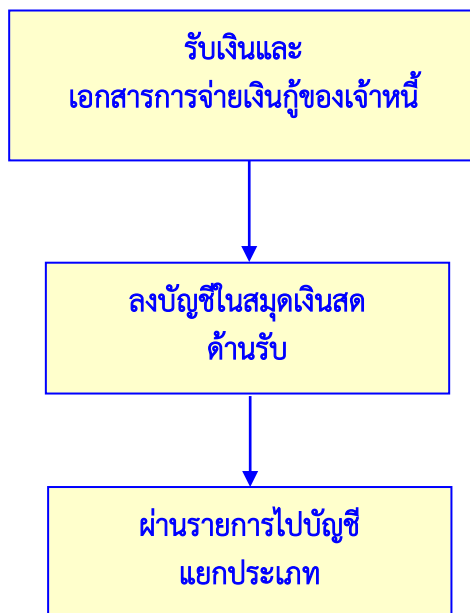

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ

แต่โดยที่การรับเงินอุดหนุนไม่ได้มีการรับเงินเป็นประจำ ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดเป็นประเภทการรับเงินไว้ที่ส่วนหัวของช่องในสมุดเงินสดเป็นการเฉพาะ การลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ จึงลงไว้ในช่อง “ อื่นๆ ” โดยใส่คำอธิบายไว้ในช่อง “ รายการ ” ว่าเป็นการรับเงินอุดหนุน

๔. การรับเงินกู้ยืม

หากวิสาหกิจชุมชนมีทุนสำหรับการใช้จ่ายไม่เพียงพอก็สามารถทำการกู้ยืมเงินจากกองทุนและแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้หมุนเวียนในการดำเนินงานได้ ซึ่งขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงินกู้ยืม มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๔ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

- รับเงินกู้ยืมจากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ๑๐,๐๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

ใช้เอกสารการจ่ายเงินกู้ของเจ้าหน้าที่ เช่น สำเนาสัญญากู้เงิน สำเนาใบรับเงินกู้ เป็นต้น เป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ

แต่การรับเงินจากการกู้ยืมไม่ได้มีการรับเงินเป็นประจำ ดังนั้น จึงไม่ได้กำหนดเป็นประเภทการรับเงินไว้ที่ส่วนหัวของช่องในสมุดเงินสดเป็นการเฉพาะ การลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ จึงลงไว้ในช่อง “ อื่นๆ ” โดยอธิบายไว้ในช่อง “ รายการ ” ว่าเป็นการรับเงินกู้ยืม

ปี พ.ศ.๒๕๖๓.....

เดือนที่บันทึก

☐ มกราคม

☐ กุมภาพันธ์

☐ มีนาคม

☐ เมษายน

☐ พฤษภาคม

☐ มิถุนายน

☐ กรกฎาคม

☐ สิงหาคม

☐ กันยายน

☐ ตุลาคม

☐ พฤศจิกายน

☒ ธันวาคม

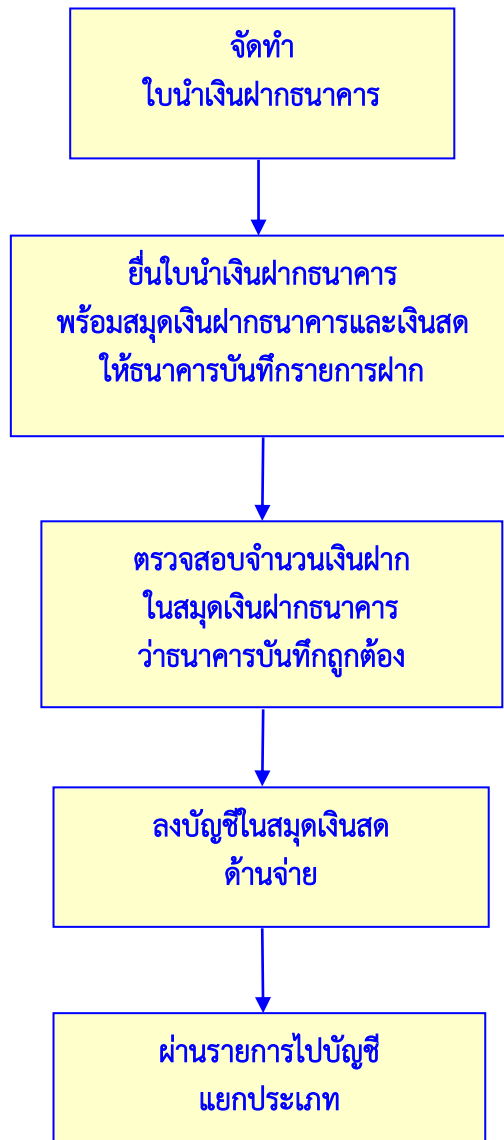
สมุดเงินสด

วันที่	รับเงินสด						วันที่	รวมรับ	จ่ายเงินสด						รวมจ่าย	เงินคงเหลือ
	รายได้			เงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	รับค่าหุ้น	อื่นๆ										
	ขายสินค้า	ดอกเบี้ยรับ	ค่าบริการ			...			อื่นๆ	รายการ	จำนวนเงิน					
๑๑						๔,๐๐๐ -		๔,๐๐๐ -								๔,๐๐๐ -
๑๕																
๑๖										เงินอุดหนุน	๕,๐๐๐ -					๕,๐๐๐ -
										เงินกู้ยืม	๑๐,๐๐๐ -					๑๐,๐๐๐ -
รวม																

หมายเหตุ: รายการเงินวันนี้ มี 2 รายการ ทั้งรายรับและรายจ่าย ในการลงบัญชี จึงยังไม่ออกยอดคงเหลือ

๕. การนำเงินฝากธนาคาร

วิสาหกิจชุมชนควรเก็บเงินสดในมือไว้เพียงพอที่จำเป็นสำหรับการใช้จ่ายตามสมควรเท่านั้น ส่วนที่เหลือควรนำฝากธนาคารหรือฝากสหกรณ์ เพื่อให้มีดอกผลจากเงินฝาก ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้แก่วิสาหกิจชุมชนด้วย สำหรับขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเงินฝากธนาคาร มีดังนี้

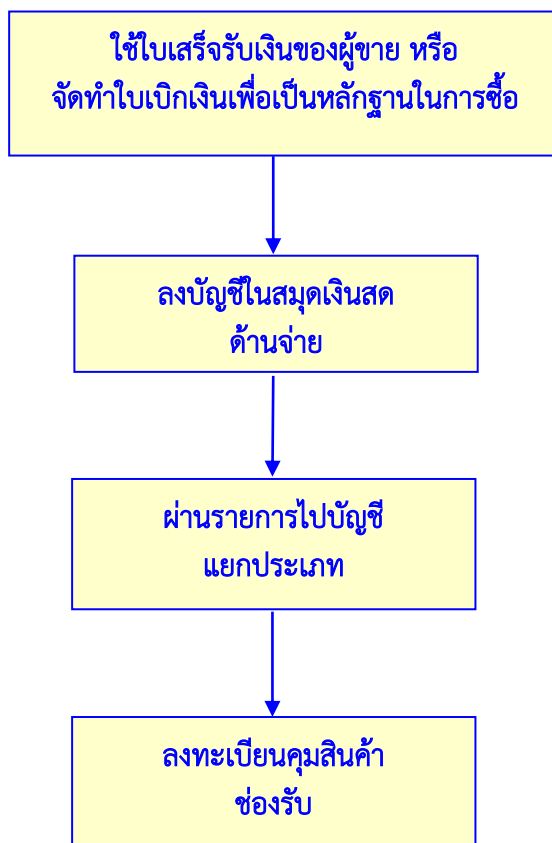
ตัวอย่างที่ ๕ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ นำเงินฝากธนาคารออมสิน ๑๕,๐๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

- ๑ จัดทำใบนำเงินฝากธนาคาร จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี
- ๒ ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย ช่อง “ นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ ” โดยใช้สมุดคู่มือฝากเงินธนาคารเป็นหลักฐานการจ่ายเงินฝากธนาคาร

๖. การซื้อสินค้าเป็นเงินสด

วิสาหกิจชุมชนอาจดำเนินการจัดหาสินค้าต่างๆ ที่อยู่ในความต้องการของสมาชิก มาจำหน่าย เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค วัสดุการเกษตร เป็นต้น ซึ่งในการซื้อสินค้ามาจำหน่ายนั้น วิสาหกิจชุมชนไม่ควรซื้อสินค้ามาในปริมาณที่มากเกินไป เพราะอาจทำให้มีสินค้าคงเหลือค้างนาน หรือเสื่อมสภาพได้ สำหรับขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อสินค้าเงินสด มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๖ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ นางกลอยใจ มีสุข ตำแหน่ง ประธานวิสาหกิจชุมชน ซื้อสินค้าเป็นเงินสด ๒,๐๐๐ บาท จากร้าน ใบบุญ ซุป ตามรายการ ดังนี้

- ยาสีฟันคอลเกต ขนาดประหยัด ๒๐ กล่อง ๆ ละ ๕๐ บาท
- ผงซักฟอกบรีส ขนาดใหญ่ ๑๐ กล่อง ๆ ละ ๑๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ใช้ใบส่งสินค้าหรือใบเสร็จรับเงินของผู้ขายเป็นหลักฐานในการลงบัญชี แต่ถ้าผู้ขายไม่ได้ออกหลักฐานใดๆ ให้วิสาหกิจชุมชนจัดทำใบเบิกเงิน จำนวน ๒,๐๐๐ บาท โดยออกในนามผู้ที่เบิกเงินไปซื้อ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง..... ที่อยู่ เลขที่.....๕..... ตำบล.....ท่านา..... อำเภอ.....กะปง..... จังหวัด.....พังงา.....			
ใบเบิกเงิน วันที่.....๑๗.....เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๓... จ่ายให้แก่.....นางกลอยใจ.....มีสุข..... อยู่บ้านเลขที่...๓๐... หมู่ที่...๙..... ตำบล.....ท่านา..... อำเภอ.....กะปง..... จังหวัด.....พังงา..... ตามรายการดังต่อไปนี้			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
๑.	ยาสีฟันคอลเกต ขนาดประหยัด ๒๐ กล่อง ๆ ละ ๕๐ บาท	๑,๐๐๐	-
๒.	ผงซักฟอกบริส ขนาดใหญ่ ๑๐ กล่อง ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๑,๐๐๐	-
	จาก ร้าน ใบบุญ ซื้อม		
	(ตัวอักษร)สองพันบาทถ้วน..... รวมเงิน	๒,๐๐๐	-
(ลงชื่อ).....นางกลอยใจ.....มีสุข..... ผู้รับเงิน (ลงชื่อ).....ทองดี.....มั่งมี..... ผู้จ่ายเงิน			

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย ช่อง “ **ซื้อสินค้า** ” ดังนี้

สมุดเงินสด

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓.....

เดือนที่บันทึก

กัมภาพันธ์

มีนาคม

เมษายน

สุขภาพ

มีถุนายน

[illegible]

ชั้นที่ ๓.๒

ลงทะเบียนคุมสินค้า ในช่อง “ รับ ” โดยแยกเป็นแต่ละประเภทสินค้า ดังนี้

ทะเบียนคุมสินค้า

ชื่อสินค้า.....ยาสีฟันคอลเกต ขนาดประหยัด.....

หน่วยนับ.....กล่อง.....ราคาทุนต่อหน่วย.....๕๐ บาท.....ราคาขายต่อหน่วย.....๖๐ บาท.....

ปี เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
๒๕๖๓ ธ.ค.	๑๗	ซื้อเงินสด ร้าน ใบบุญ ซื้อป	๒๐		๒๐

ทะเบียนคุมสินค้า

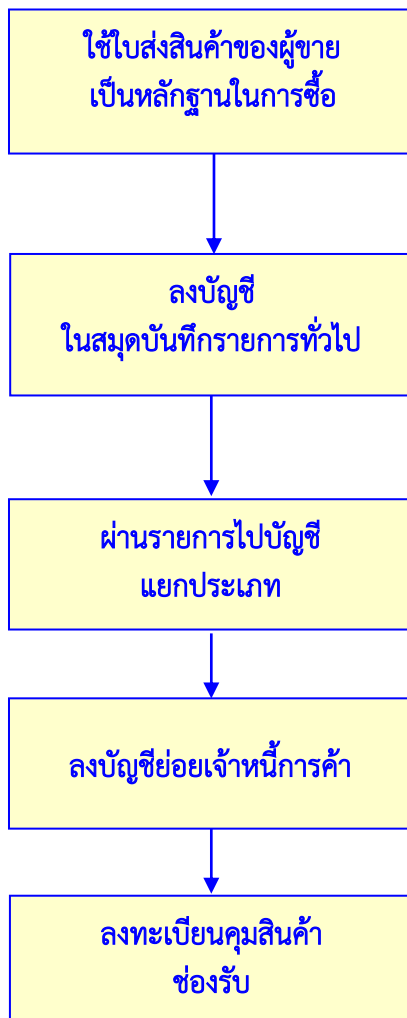
ชื่อสินค้า.....ผงซักฟอกบริส ขนาดใหญ่.....

หน่วยนับ.....กล่อง.....ราคาทุนต่อหน่วย.....๑๐๐ บาท.....ราคาขายต่อหน่วย.....๑๒๐ บาท.....

ปี เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
๒๕๖๓ ธ.ค.	๑๗	ซื้อเงินสด ร้าน ใบบุญ ซื้อป	๑๐		๑๐

๗. การซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ

นอกจากการซื้อสินค้าเป็นเงินสดแล้ว บางครั้งวิสาหกิจชุมชนอาจซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อมาจำหน่ายด้วยหากวิสาหกิจชุมชนมีเงินไม่เพียงพอแต่มีความต้องการที่จะซื้อสินค้า ซึ่งขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๗ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านเกษตรไทย ดังนี้
- ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๒๐ กระสอบๆ ละ ๒๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

ใช้ใบส่งสินค้าของร้านเกษตรไทย เป็นหลักฐานในการลงบัญชี

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดบันทึกรายการทั่วไป เนื่องจากเป็นรายการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ และเป็นรายการที่เกิดขึ้นเป็นประจำ จึงกำหนด ช่อง “ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ” ไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น จึงนำรายการซื้อสินค้านี้ไปลงไว้ในช่อง “ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ” ดังนี้

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	ขายสินค้า เงินเชื่อ	ซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อ	ซื้อวัตถุดิบ เป็นเงินเชื่อ	ดอกเบี้ย เงินฝากธนาคาร
ธ.ค.	๑๘	เจ้าหนี้การค้า		๔,๐๐๐ -		
		ซื้อปุ๋ยสูตร ๑๖ - ๒๐ - ๐ จำนวน ๒๐ กระสอบ				
		จากร้านเกษตรไทย				
รวมเดือน.....						

ขั้นที่ ๓ ผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท บัญชีย่อยเจ้าหนี้ และทะเบียนคุมสินค้า

จากรายการที่เกิดขึ้น วิเคราะห์รายการได้ ดังนี้

เดบิต ซื้อสินค้า ๔,๐๐๐.-

เครดิต เจ้าหนี้การค้า ๔,๐๐๐.-

ขั้นที่ ๓.๑

นำรายการในสมุดบันทึกรายการทั่วไป ผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท ดังนี้

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

ซื้อบัญชี เจ้าหนี้การค้า

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)	จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ		
เดือน	วันที่				ด้านซ้าย	ด้านขวา	
ธ.ค.	๑๘	ซื้อปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๒๐ กระสอบจากร้านเกษตรไทย		๔,๐๐๐ -		๔,๐๐๐ -	

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

ซื้อบัญชี ซื้อสินค้า

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)	จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ		
เดือน	วันที่				ด้านซ้าย	ด้านขวา	
ธ.ค.	๑๗	นางกลอยใจ ช้อยาสีพินและผงซักฟอกเงินเป็นสด	๒,๐๐๐ -		๒,๐๐๐ -		
	๑๘	ซื้อปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ เป็นเงินเชื่อจากร้านเกษตรไทย	๔,๐๐๐ -		๖,๐๐๐ -		

ขั้นที่ ๓.๒

ลงบัญชีย่อยเจ้าหนี้การค้า ในช่อง “ เพิ่ม ” ดังนี้

บัญชีย่อยเจ้าหนี้

- ☒ เจ้าหนี้การค้า
☐ เจ้าหนี้เงินกู้
☐ เจ้าหนี้เงินรับฝาก
☐ เจ้าหนี้อื่นๆ

ชื่อ - สกุล.....ร้านเกษตรไทย..... เลขทะเบียนสมาชิก.....

ที่อยู่.....๑๒.....หมู่.....๕.....ต.ท่านา.....อ.กะปง.....จ.พังงา

เลขบัตรประจำตัวประชาชน ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ปี เดือน วัน	รายการ	จำนวนเงินที่เป็นหนี้						ดอกเบี้ย		หมายเหตุ
		เพิ่ม		จ่ายคืน		คงเหลือ				
๒๕๖๓ ธ.ค.	๑๘	ซื้อปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๒๐ กระสอบ เป็นเงินเชื่อ	๔,๐๐๐	-			๔,๐๐๐	-		

ขั้นที่ ๓.๓

ลงทะเบียนคุมสินค้า ตามประเภทสินค้า ในช่อง “ รับ ” ดังนี้

ทะเบียนคุมสินค้า

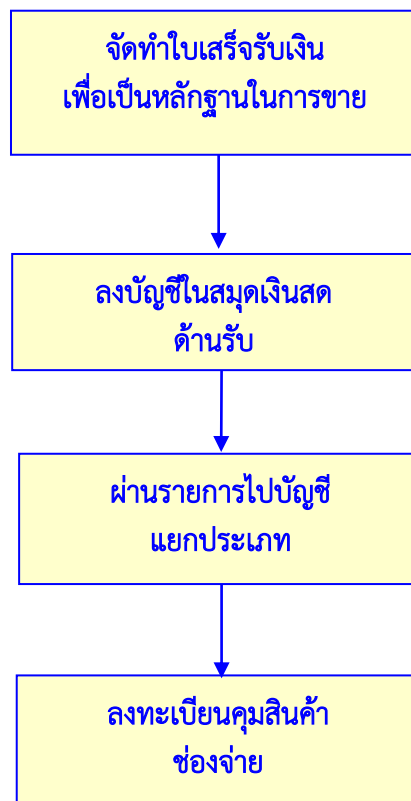
ชื่อสินค้า.....ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐.....

หน่วยนับ กระสอบ..... ราคาทุนต่อหน่วย ๒๐๐ บาท..... ราคาขายต่อหน่วย ๒๕๐ บาท.....

ปี เดือน วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
๒๕๖๓ ธ.ค.	๑๘	ซื้อเงินเชื่อร้านเกษตรไทย	๒๐	๒๐

๘. การขายสินค้าเป็นเงินสด

เมื่อวิสาหกิจชุมชนนำสินค้าที่ซื้อมา สินค้าที่ผลิตได้ หรือสินค้าที่แปรรูปมาขายให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยการขายเป็นเงินสด ขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการขายสินค้าเป็นเงินสด มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๘ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ขายสินค้าให้ นายแหว มีสุข เป็นเงินสด ๑,๒๐๐ บาท ดังนี้

- ยาสีฟันคอลเกต ขนาดประหยัด ๑๐ กล่อง ๆ ละ ๖๐ บาท
- ผงซักฟอกบรีส ขนาดใหญ่ ๕ กล่อง ๆ ละ ๑๒๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

จัดทำใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

		เล่มที่.....๑.....	
		เลขที่.....๐๐๕.....	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง.....			
ที่อยู่ เลขที่.....๕.....ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....			
ใบเสร็จรับเงิน			
วันที่.....๑๘.....เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ.๒๕๖๓.....			
รับจาก.....นายแหว มีสุข.....อยู่บ้านเลขที่.....๑๑.....หมู่ที่.....๙.....			
ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังต่อไปนี้			
ลำดับ ที่	รายการ	จำนวนเงิน	
๑	รับเงินค่าหุ้น		
๒	รับเงินค่าขายสินค้า ยาสีฟันคอลเกตขนาดประหยัด จำนวนหน่วย ๑๐ กล่องๆ ละ ๖๐ บาท	๖๐๐	-
๓	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ		
๔	รับเงินค่าขายสินค้า ผงซักฟอกปริมาตรใหญ่ จำนวนหน่วย ๕ กล่องๆ ละ ๑๒๐ บาท	๖๐๐	-
๕			
๖			
๗			
๘			
	(ตัวอักษร) - หนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน -รวมเงิน	๑,๒๐๐	-
(ลงชื่อ)ทองดี มั่งมี..... ผู้รับเงิน			

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ ช่อง “ ขายสินค้า ” ดังนี้

ชั้นที่ ๓.๒

ลงทะเบียนคุมสินค้า ตามแต่ประเภทของสินค้าที่ขาย ในช่อง “ จำย ” ดังนี้

ทะเบียนคุมสินค้า

ชื่อสินค้า ยาสีฟันคอลเกต ขนาดประหยัด

หน่วยนับ กล่อง ราคาทุนต่อหน่วย ๕๐ บาท ราคาขายต่อหน่วย ๖๐ บาท

ปี เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จำย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
๒๕๖๓ จ.ค.	๑๗	ซื้อเงินสด ร้าน ใบบุญ ซื้อป ขายเงินสดให้นายแวว มีสุข	๒๐	๑๐	๒๐
	๑๘				๑๐

ทะเบียนคุมสินค้า

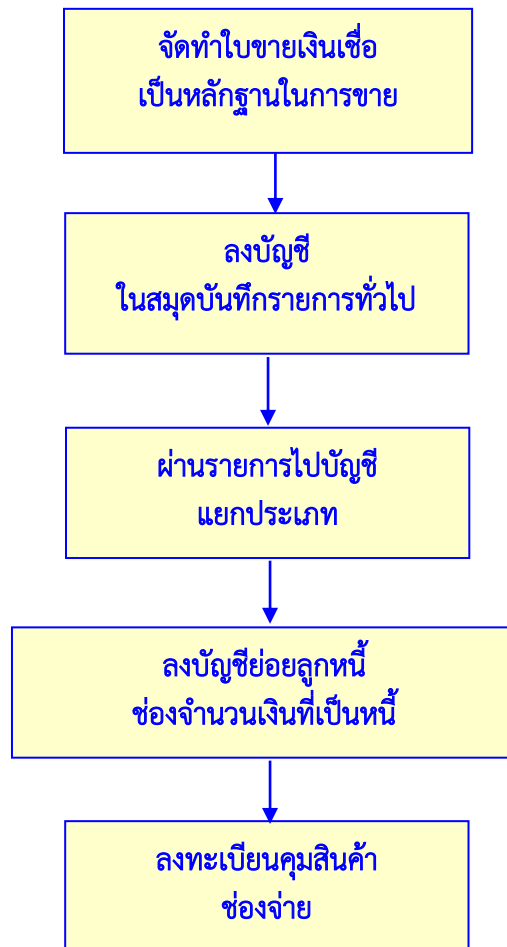
ชื่อสินค้า ผงซักฟอกบริส ขนาดใหญ่

หน่วยนับ กล่อง ราคาทุนต่อหน่วย ๑๐๐ บาท ราคาขายต่อหน่วย ๑๒๐ บาท

ปี เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จำย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
๒๕๖๓ จ.ค.	๑๗	ซื้อเงินสด ร้าน ใบบุญ ซื้อป ขายเงินสดให้นายแวว มีสุข	๑๐	๕	๑๐
	๑๘				๕

๙. การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

นอกจากการขายสินค้าเป็นเงินสดแล้ว วิสาหกิจชุมชนอาจขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ซึ่งขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๙ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ขายปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ เป็นเงินเชื่อ ให้นายเก่ง กล้าหาญ จำนวน ๑๐ กระสอบๆ ละ ๒๕๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

จัดทำใบขายเงินเชื่อ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

เล่มที่.....๑				
เลขที่.....๐๐๑				
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง..... ที่อยู่ เลขที่.....๕.....ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....				
ใบขายเงินเชื่อ				
วันที่.....๒๑.....เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๓				
ชื่อ.....นายเก่ง.....กล้าหาญ.....อยู่บ้านเลขที่.....๓.....หมู่ที่.....๑.....ตำบล.....ท่านา..... อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ได้รับสินค้าดังรายการต่อไปนี้เป็นการถูกต้องแล้ว				
ที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาหน่วยละ	จำนวนเงิน
	ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐	๑๐ กระสอบ	๒๕๐ -	๒,๕๐๐ -
(ตัวอักษร).....- สองพันห้าร้อยบาทถ้วน -.....รวมเงิน				๒,๕๐๐ -
(ลงชื่อ).....เก่ง.....กล้าหาญ.....ผู้รับของ (ลงชื่อ).....ทองดี.....มั่งมี.....ผู้ส่งของ				

ลงบัญชีในสมุดบันทึกรายการทั่วไป ช่อง “ ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ” โดยลงรายการ
ในบรรทัดต่อจากที่ได้ลงบัญชีไว้ครั้งหลังสุด ดังนี้

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	ขายสินค้า เงินเชื่อ	ซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อ	ซื้อวัตถุดิบ เป็นเงินเชื่อ	ดอกเบี้ย เงินฝากธนาคาร
ธ.ค.	๑๘	เจ้าหนี้การค้า ซื้อปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๒๐ กระสอบ จากร้านเกษตรไทย		๔,๐๐๐ -		
	๒๑	ลูกหนี้การค้า ขายปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๑๐ กระสอบ ให้นายเก่ง กล้าหาญ	๒,๕๐๐	-		
รวมเดือน.....ธันวาคม.....๒๕๖๓.....						

[illegible]

ชั้นที่ ๓.๒

ลงบัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ ช่อง “ จำนวนเงินที่เป็นหนี้ ” ดังนี้

บัญชีย่อยลูกหนี้

ชื่อลูกหนี้..... นายเก่ง กล้าหาญ.....

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	จำนวนเงิน ที่เป็นหนี้		ชำระ	คงเหลือ		หมายเหตุ
จ.ค.	๒๑	ขายปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๑๐ กระสอบ เป็นเงินเชื่อ	๒,๕๐๐	-		๒,๕๐๐	-	ลูกหนี้การค้า

ชั้นที่ ๓.๓

ลงทะเบียนคุมสินค้า ตามประเภทสินค้าที่ขาย ในช่อง “ จ่าย ” ดังนี้

ทะเบียนคุมสินค้า

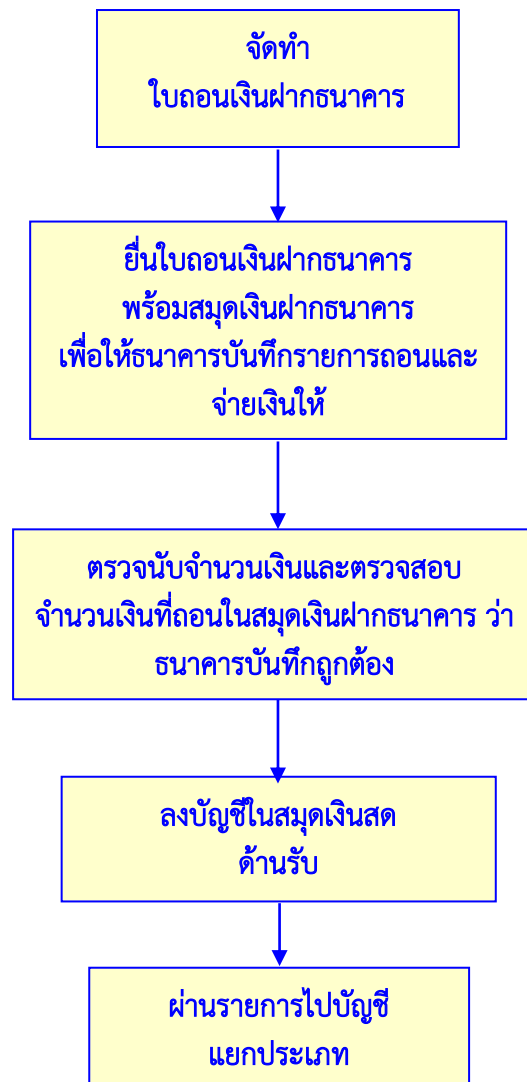
ชื่อสินค้า..... ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐.....

หน่วยนับ กระสอบ ราคาทุนต่อหน่วย ๒๐๐ บาท..... ราคาขายต่อหน่วย ๒๕๐ บาท.....

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
จ.ค.	๑๘	ซื้อเงินเชื่อ ร้านเกษตรไทย	๒๐		๒๐
	๒๑	ขายเงินเชื่อ นายเก่งกล้าหาญ		๑๐	๑๐

๑๐. การถอนเงินฝากธนาคาร

เมื่อวิสาหกิจชุมชนมีความต้องการเงินสด อาจถอนเงินจากธนาคารเพื่อนำมาใช้จ่ายได้ โดยมีขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนเงินฝากธนาคาร ดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑๐ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถอนเงินฝากธนาคารออมสิน ๓,๐๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

จัดทำใบถอนเงินฝากธนาคาร จำนวน ๓,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ ช่อง “ ถอนเงินฝากธนาคาร ”

จากรายการที่เกิดขึ้น วิเคราะห์รายการได้ ดังนี้

เครดิต เงินฝากธนาคาร - ออมสิน ๓,๐๐๐.-

นำรายการในสมุดเงินสด ผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท ดังนี้

ชื่อบัญชี เงินสด

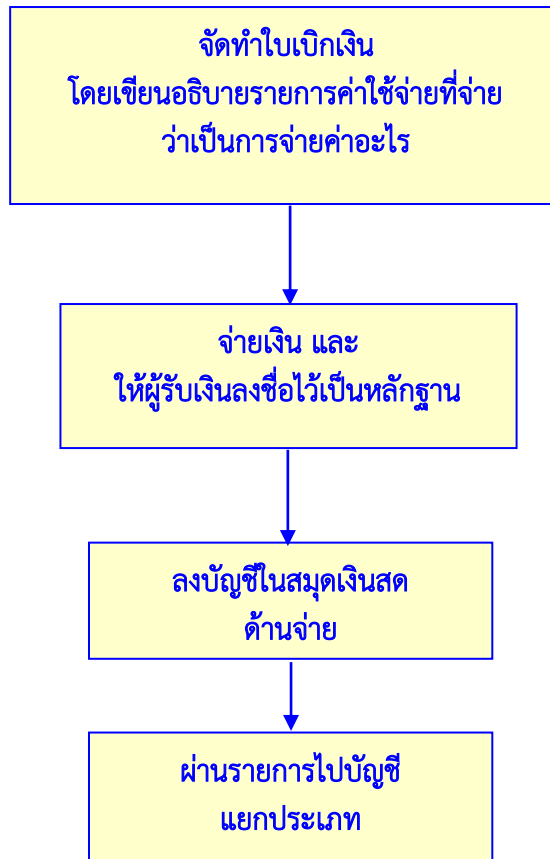
[illegible]

ชื่อบัญชี เงินฝากธนาคาร - ออมสิน

[illegible]

๑๑. การจ่ายค่าใช้จ่าย

วิสาหกิจชุมชนอาจจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อดำเนินงาน เช่น ค่าพาหนะ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ฯลฯ ซึ่งจะมีขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายค่าใช้จ่าย ดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑๑ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ จ่ายค่าพาหนะ ๕๐๐ บาท ให้นางทองดี มั่งมี

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

จัดทำใบเบิกเงิน จำนวน ๕๐๐ บาท เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี แต่โดยที่ นางทองดี มั่งมี เป็นผู้เก็บรักษาเงินสด ดังนั้นในการจ่ายเงินควรให้บุคคลอื่นเป็นผู้ตรวจสอบและควบคุมการจ่ายเงิน โดยให้ลงชื่อในช่องผู้จ่ายเงินไว้เป็นหลักฐาน

วิสาหกิจชุมชน.....กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง..... ที่อยู่ เลขที่.....๕.....ตำบล.....ท่งนา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....			
ใบเบิกเงิน			
วันที่.....๒๗.....เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๓.....			
จ่ายให้แก่.....นางทองดี.....มั่งมี.....อยู่บ้านเลขที่.....๙.....หมู่ที่.....๗..... ตำบล.....ท่งนา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังนี้			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
๑	จ่ายค่าพาหนะ	๕๐๐	-
	(ตัวอักษร).....- ห้าร้อยบาทถ้วน -.....	รวมเงิน	๕๐๐ -
(ลงชื่อ).....ทองดี.....มั่งมี.....(ลงชื่อ).....คำ.....ดีเสมอ..... ผู้รับเงิน.....ผู้จ่ายเงิน.....			

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย ในช่อง “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน”

[illegible]

วันสิ้นเดือนของทุกเดือนให้รวมยอดจำนวนเงินแต่ละรายการ นำยอดเงินสดคงเหลือยกไปในสมุดเงินสด เดือนถัดไปด้วย

ปี พ.ศ.๒๕๖๓.....

เดือนที่บันทึก ☐ มกราคม ☐ กุมภาพันธ์ ☐ มีนาคม ☐ เมษายน ☐ พฤษภาคม ☐ มิถุนายน

☐ กรกฎาคม ☐ สิงหาคม ☐ กันยายน ☐ ตุลาคม ☒ ธันวาคม

สมุดเงินสด

วันที่		รายได้					รายจ่าย					รวมจ่าย	เงินคงเหลือ			
		ขายสินค้า		รายอื่น		รับค่าหุ้น	ถอนเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	ต้นทุนขาย		จ่ายคืนค่าหุ้น	นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์			ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	อื่นๆ	
		ดอกเบี้ยรับ	ค่าบริการ	...	อื่นๆ			รายการ	จำนวนเงิน						รายการ	จำนวนเงิน
๑						๕,๐๐๐ -									๕,๐๐๐ -	
๑๕															๒,๐๐๐ -	
๑๖															๗,๐๐๐ -	
๑๗															๒,๐๐๐ -	
๑๘	๑,๒๐๐ -														๑,๒๐๐ -	
๒๖															๕,๒๐๐ -	
															๓,๓๐๐ -	
รวม	๑,๒๐๐ -					๕,๐๐๐ -					๑๕,๐๐๐ -				๓,๓๐๐ -	

จากรายการที่เกิดขึ้น วิเคราะห์รายการได้ ดังนี้

₹ 00.-

₹ 00.-

นำรายการในสมุดเงินสด ผ่านรายการไปยังสมุดบัญชีแยกประเภท ดังนี้

ข้อบัญญัติ เงินสด

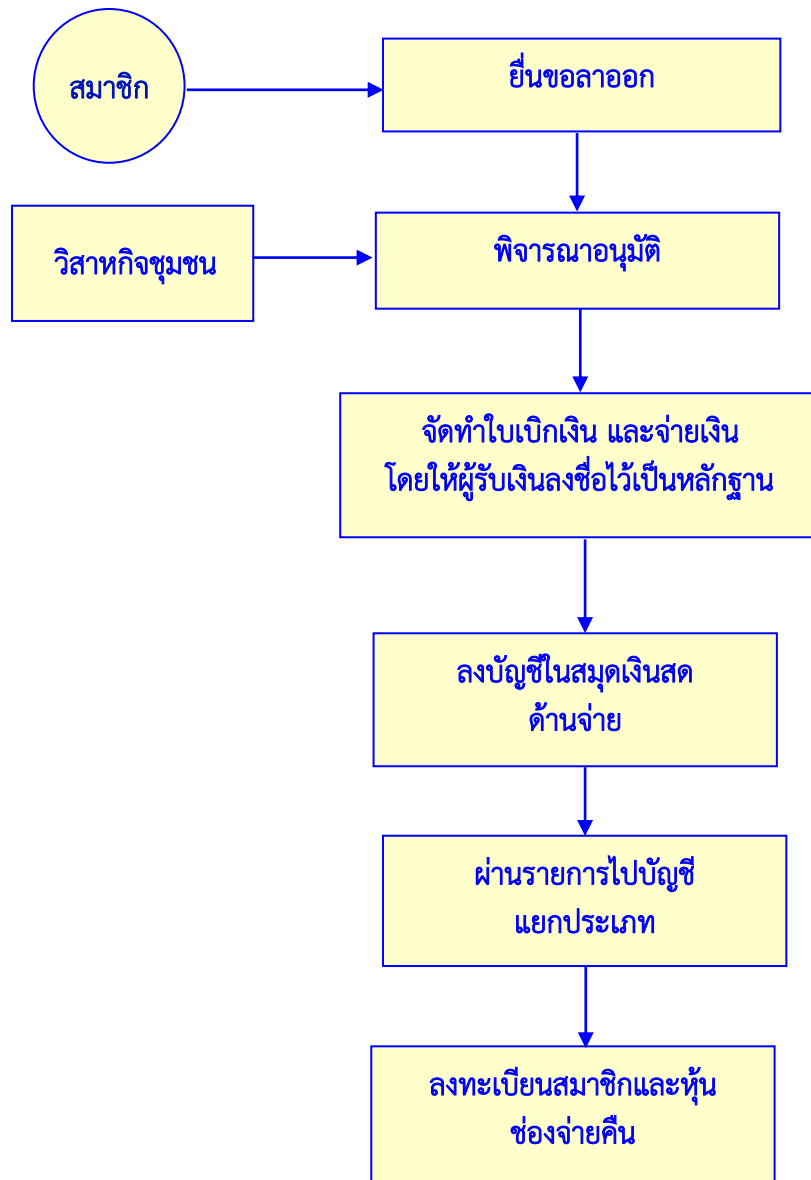
[illegible]

ข้อบัญญัติ คำพาหนะ

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน		จำนวนเงิน		จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่		(ด้านซ้าย)		(ด้านขวา)		ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ธค.	๒๗	จ่ายค่าพาหนะ ให้นางทองดี มั่งมี	๕๐๐	-			๕๐๐	-		

๑๒. การจ่ายเงินค่าหุ้นคืนให้สมาชิก (เมื่อสมาชิกลาออก)

เมื่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชนขอลาออก จะต้องมีการตรวจสอบดูว่าสมาชิกรายนั้นมีภาระหนี้สินติดค้างกับวิสาหกิจชุมชนหรือไม่ ถ้ามีจะต้องทำการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะสามารถลาออกได้หรือหากสมาชิกรายนั้นมีเงินค่าหุ้นเพียงพอแก่การชำระหนี้ให้นำเงินค่าหุ้นหักล้างหนี้สินเหลือเท่าใด จึงคืนเงินค่าหุ้นแก่สมาชิกได้ สำหรับขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าหุ้นคืนให้สมาชิกมีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑๒ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ ย้ายคืนเงินค่าหุ้นให้ นางแก้ว เกิดดี ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งลาออกจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และได้มีการตรวจสอบแล้วว่าสมาชิกรายนี้ไม่มีภาระหนี้สินใดๆ กับวิสาหกิจชุมชน

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

จัดทำใบเบิกเงิน จำนวน ๑,๐๐๐ บาท เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

วิสาหกิจชุมชน.....กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง.....			
ที่อยู่ เลขที่.....๕.....ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....			
ใบเบิกเงิน			
วันที่.....๕.....เดือน.....มกราคม.....พ.ศ. ๒๕๖๔.....			
จ่ายให้แก่.....นางแก้ว เกิดดี.....อยู่บ้านเลขที่.....๙.....หมู่ที่.....๕.....			
ตำบล.....ท่านา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังนี้			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	ย้ายคืนเงินค่าหุ้น	๑,๐๐๐	-
	(ตัวอักษร).....- หนึ่งพันบาทถ้วน -.....	รวมเงิน	๑,๐๐๐ -
(ลงชื่อ).....แก้ว เกิดดี.....		(ลงชื่อ).....ทองดี มั่งมี.....	
ผู้รับเงิน		ผู้จ่ายเงิน	

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย ในช่อง “ ย้ายคืนค่าหุ้น ” ดังนี้

ขั้นที่ ๓

ลงบัญชีในทะเบียนสมาชิกและหุ้น ช่อง “ จ่ายคืน ” ดังนี้

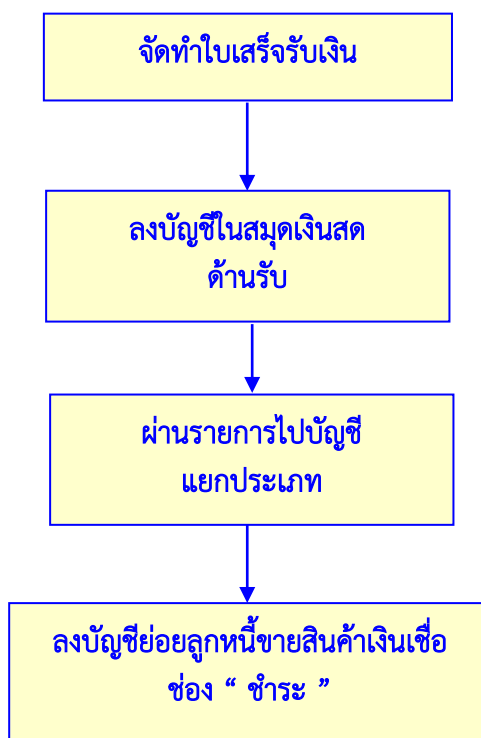
ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อ - สกุลนางแก้ว.....เกิดดี..... เลขทะเบียนสมาชิก.....๐๓.....
 ที่อยู่.....๙...หมู่...๔...ต.ท่านา...อ.กะปง...จ.พังงา.....
 เลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ๕๓๕๒ ๐๐๐๑๒ ๐๓ ๔

ปี		รายการ	จำนวนเงินค่าหุ้น						หมายเหตุ
เดือน	วัน		เพิ่ม		จ่ายคืน		คงเหลือ		
๒๕๖๓									
ธ.ค.	๑๔	ซื้อหุ้น	๑,๐๐๐	-			๑,๐๐๐	-	
๒๕๖๔									
ม.ค.	๕	จ่ายคืนหุ้น			๑,๐๐๐	-	-		ลาออก

๑๓. การรับชำระหนี้จากการขายสินค้าเงินเชื่อ

ขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการรับชำระหนี้จากการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ มีดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑๓ วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔ รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากนายเก่ง กล้าหาญ
เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

การจัดทำเอกสารและการบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ ๑

จัดทำเอกสารประกอบการลงบัญชี คือ ใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นหลักฐานการรับชำระหนี้
โดยฉีกใบเสร็จรับเงินใบแรกซึ่งเป็นต้นฉบับให้แก่สมาชิกเก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนสำเนา
วิสาหกิจชุมชนใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชี

เล่มที่ ๑		
เลขที่ ๐๐๖		
วิสาหกิจชุมชน.....กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง..... ที่อยู่ เลขที่ ๕ ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา.....		
ใบเสร็จรับเงิน		
วันที่ ๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔		
รับจาก.....นายเก่ง กล้าหาญ.....อยู่บ้านเลขที่ ๓ หมู่ที่ ๑..... ตำบล.....ทานา.....อำเภอ.....กะปง.....จังหวัด.....พังงา.....ตามรายการดังต่อไปนี้		
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน
๑	รับเงินค่าหุ้น	
๒	รับเงินค่าขายสินค้า จำนวนหน่วย	
๓	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ	๒,๕๐๐ -
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		
	(ตัวอักษร) - สองพันห้าร้อยบาทถ้วน - รวมเงิน	๒,๕๐๐ -
(ลงชื่อ).....ทองดี มั่งมี..... ผู้รับเงิน		

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ ช่อง “ อื่น ๆ ” ดังนี้

ขั้นที่ ๓.๒

ลงบัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อของสมาชิกรายที่ชำระหนี้ในช่อง “ ชำระ ” ดังนี้

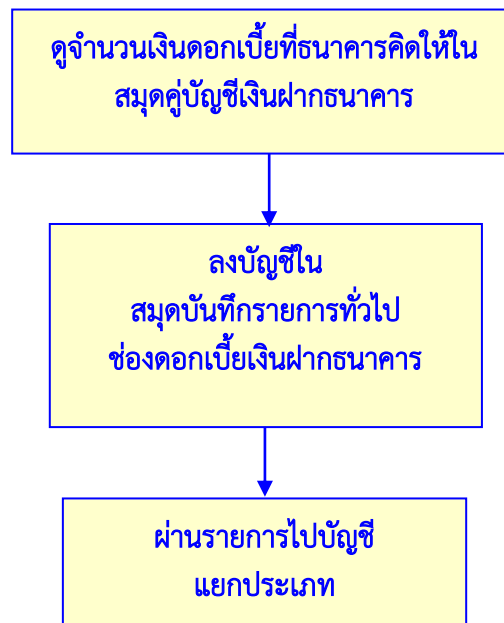
บัญชีย่อยลูกหนี้

ชื่อลูกหนี้..... นายเก่ง กล้าหาญ.....

ปี เดือน วัน	รายการ	จำนวนเงิน ที่เป็นหนี้	ชำระ	คงเหลือ	หมายเหตุ
๒๕๖๓ ธ.ค. ๒๑	ขายปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๑๐ กระสอบ เป็นเงินเชื่อ	๒,๕๐๐	-	๒,๕๐๐	-
๒๕๖๔ ม.ค. ๖	ชำระหนี้เป็นเงินสด		๒,๕๐๐	-	ลูกหนี้การค้า

๑๔. การรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

เงินที่วิสาหกิจชุมชนนำฝากธนาคารจะได้รับผลตอบแทน โดยธนาคารจะคิดดอกเบี้ยให้ ซึ่งถือเป็นรายได้ของวิสาหกิจชุมชน มีขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ดังนี้

ตัวอย่างที่ ๑๔ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๔ รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เป็นเงิน ๑๒.๕๐ บาท

ขั้นที่ ๑

ใช้สมุดเงินฝากธนาคารเป็นหลักฐานในการลงบัญชี

ขั้นที่ ๒

ลงบัญชีในสมุดบันทึกรายการทั่วไป ในช่อง ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

๑๕. ตัวอย่างสมุดบันทึกต้นทุนกำไร

เมื่อบันทึกรายการในสมุดบัญชีและทะเบียน และผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทเรียบร้อยแล้ว สามารถจัดทำสมุดบันทึกต้นทุนกำไรได้ ดังนี้

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

บาท

รายได้ :-

ขายสินค้า
ดอกเบี้ยรับ
รายได้ค่าบริการ
รายได้อื่น ๆ
ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์
รวมรายได้

๓,๗๐๐.๐๐
๓,๗๐๐.๐๐

ค่าใช้จ่าย :-

๑	ต้นทุนการผลิต		
	ต้นทุนการผลิต (ข้อมูลจากรายการต้นทุนการผลิต)		
๒	ต้นทุนขาย		
	บวก	สินค้าคงเหลือต้นงวด	
		ซื้อสินค้า (รวมซื้อสดและซื้อเชื่อ)	๖,๐๐๐.๐๐
		ค่าใช้จ่ายในการซื้อ	
	หัก	สินค้าคงเหลือสิ้นงวด	๓,๐๐๐.๐๐
	รวมต้นทุนขาย		๓,๐๐๐.๐๐
๓	ต้นทุนบริการ :-		
		ดอกเบี้ยจ่าย	
		ค่าแรงงาน + ค่าน้ำมัน	
	รวมต้นทุนบริการ		
	รวมต้นทุนสินค้าขายและบริการ		๓,๐๐๐.๐๐ ๑
	บวก	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ค่าพาหนะ + ค่าเสื่อมราคา)	๕๓๓.๐๐ ๒
	รวมค่าใช้จ่าย (๑+๒)		

กำไร (ขาดทุน)

๓,๕๓๓.๐๐
๑๖๗.๐๐

๑๖. ตัวอย่างรายงานต้นทุนการผลิต

ร้านกล้วยตากอบน้ำผึ้งป่าแก้ว ได้ทำการผลิตและขายส่งกล้วยตากอบน้ำผึ้งในราคากล่องละ ๔๐.๐๐ บาท โดยมีรายได้จากการขายเดือนละ ๑๒,๐๐๐ บาท (ขาย ๓๐๐ กล่องต่อเดือน)

ป่าแก้วมีการบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในเดือนเมษายน ๒๕๖๔ ดังนี้

ชื่อวิสาหกิจชุมชน กลุ่มป่าแก้วกล้วยตากอบน้ำผึ้ง

รายงานต้นทุนการผลิต กล้วยตากอบน้ำผึ้ง

สำหรับ ๑ รอบการผลิต ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

				จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ต้นทุนการผลิต :-					
	จำนวน	หน่วย	ราคา		
		(.....)	ต่อหน่วย		
วัตถุดิบ :-					
วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด				-	(1)
บวก ซื้อ วัตถุดิบ					
กล้วยน้ำว้า	๒,๔๐๐	หวี	๕	๑๒,๐๐๐.๐๐	(2)
น้ำผึ้ง	๒๐	ขวด	๕๕	๑,๑๐๐.๐๐	(3)
งาขาว	๒,๐๐๐	กรัม	๐.๐๑๖	๒๓๒.๐๐	
เกลือ	๒,๐๐๐	กรัม	๐.๐๑๔	๒๘.๐๐	
ค่าขนส่งในการซื้อวัตถุดิบ				๑,๐๐๐.๐๐	(4)
รวมวัตถุดิบ (๑+๒+๓+๔)					(5) ๑๔,๓๖๐.๐๐
หัก วัตถุดิบคงเหลือสิ้นงวด					(6) -
วัตถุดิบใช้ไป					(7) ๑๔,๓๖๐.๐๐ ❶
ค่าแรงงาน :-					
จ่ายค่าแรงคนงาน	๔๘	วัน	๑๐๐	๔,๘๐๐.๐๐	(8)
จ่ายค่าแรงตัวเอง	๔๘	วัน	๑๐๐	๔,๘๐๐.๐๐	(9)
รวมค่าแรงงาน					(10) ๙,๖๐๐.๐๐ ❷
ค่าใช้จ่ายในการผลิต :-					
ซื้อสก็อตเทป	๑๕	ม้วน	๑๕	๒๒๕.๐๐	(11)
วัสดุบรรจุภัณฑ์	๑,๒๐๐	กล่อง	๓	๓,๖๐๐.๐๐	(12)
ค่าน้ำ				๙๐๐.๐๐	(13)
ค่าไฟฟ้า				๒,๐๐๐.๐๐	(14)
ค่าเสื่อมราคา-เตาอบ				๕๕๐.๐๐	(15)
ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์				-	(16)
วัสดุโรงงาน				๑,๕๐๐.๐๐	(17)
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต					(18) ๘,๗๗๕.๐๐ ❸
ต้นทุนการผลิต (❶+❷+❸)					(19) ๓๒,๗๓๕.๐๐
จำนวนหน่วยที่ผลิตได้					(20) ๑,๒๐๐.๐๐ หน่วย
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย					
=	ต้นทุนการผลิต	=	๓๒,๗๓๕	(21) ๒๗.๒๘ บาท/กล่อง	
	จำนวนหน่วยสินค้าที่ผลิตได้		๑,๒๐๐		

บทที่ ๔ งบทดลอง

งบทดลอง (Trial Balance) คือ รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงยอดคงเหลือของบัญชีต่างๆ ทุกบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันใดวันหนึ่ง เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีคู่ ซึ่งจำนวนเงินรวมของบัญชีที่มียอดคงเหลือด้านเดบิตจะต้องเท่ากับจำนวนเงินรวมของบัญชีที่มียอดคงเหลือด้านเครดิต

การหายอดคงเหลือ

๑. หายอดรวมทางด้านเดบิตและเครดิตของบัญชีทุกบัญชีในแยกประเภท
๒. นำยอดรวมทั้งสองด้านมาลบเพื่อหายอดคงเหลือ
๓. นำผลลัพธ์ที่ได้ไปเขียนไว้ทางด้านที่เหลืออยู่คือด้านที่มีมากกว่า

การทำงบทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

๑. เขียนหัวงบทดลอง
๒. บรรทัดที่ ๑ ชื่อกิจการ บรรทัดที่ ๒ คำว่า งบทดลอง บรรทัดที่ ๓ วันที่
๓. คัดลอกชื่อบัญชีและเลขที่บัญชีลงในช่องชื่อบัญชีและเลขที่บัญชีตามลำดับ นิยมเรียงลำดับโดยเรียงจากบัญชีหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายนำยอดคงเหลือจากบัญชีแยกประเภทไปใส่ในช่องเดบิตและเครดิต
 - ถ้ายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทเหลืออยู่ทางด้านเดบิตให้นำไปใส่ช่องเดบิต
 - ถ้ายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทเหลืออยู่ทางด้านเครดิตให้นำไปใส่ช่องเครดิต
 - รวมยอด ยอดรวมทั้งสองด้านทั้งด้านเดบิตต้องเท่ากับด้านเครดิต

ประโยชน์ในการจัดทำงบทดลอง

๑. ช่วยในการพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชี ตามหลักการบัญชีคู่ว่าได้ทำการบันทึกทั้งด้านเดบิตและเครดิต ถูกต้องหรือไม่
๒. ช่วยให้สามารถทราบแล้วแก้ไขข้อผิดพลาดได้ทันทั่วทั้งปี
๓. ใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำงบการเงินเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ คือการจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
๔. ใช้เป็นข้อมูลในการปิดบัญชี เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

การค้นหาข้อผิดพลาดเมื่องบทดลองไม่ลงตัว

กรณีที่รวมจำนวนเงินในช่องเดบิต และช่องเครดิตของทุกบัญชีแล้วผลรวมของช่องเดบิตและช่องเครดิตไม่เท่ากัน เรียกว่า งบทดลองไม่ลงตัว ให้ค้นหาข้อผิดพลาดโดยปฏิบัติ ดังนี้

๑. บวกเลขในงบทดลองใหม่ทั้งช่องเดบิต และช่องเครดิต
๒. ตรวจสอบว่ายอดคงเหลือของแต่ละรายการบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปนำมาลงในงบทดลอง ช่องเดบิตหรือช่องเครดิตถูกต้องหรือไม่
๓. ตรวจสอบว่ารายการบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปนำมาลงในงบทดลองครบถ้วนทุกบัญชีหรือไม่
๔. ตรวจสอบว่าการคำนวณหายอดคงเหลือของแต่ละรายการบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปถูกต้องและตรงกับในงบทดลองหรือไม่

๕. ตรวจสอบการผ่านรายการบัญชีจากสมุดบันทึกรายการขึ้นต้นไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องด้วยจำนวนเงินที่ถูกต้องหรือไม่ และผ่านรายการไปช่องเดบิต หรือช่องเครดิตถูกต้องหรือไม่

๖. ตรวจสอบการบวกเลขในสมุดเงินสดถูกต้องหรือไม่

นอกจากนี้ ยังอาจค้นหาข้อผิดพลาดโดยใช้วิธีลัด ดังนี้

๑. ให้นำผลต่างระหว่างจำนวนเงินรวมด้านเดบิตกับด้านเครดิตหารด้วย ๒ แล้วตรวจสอบว่ารายการบัญชีใดในงบทดลองมียอดคงเหลือเท่ากับผลลัพธ์ได้นั้น ซึ่งข้อผิดพลาดนี้อาจเกิดจากการนำยอดคงเหลือของรายการบัญชีในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปมาลงในงบทดลองผิดพลาดด้าน เช่น จำนวนเงินรวมด้านเครดิตสูงกว่า ด้านเดบิต ๑,๐๐๐ บาท ให้นำผลต่างนั้นมาหารด้วย ๒ ได้ผลลัพธ์ ๕๐๐ บาท แล้วจึงตรวจสอบว่ารายการบัญชีใดในงบทดลองที่มียอดคงเหลือด้านเครดิต ๕๐๐ บาท ซึ่งที่ถูกต้องรายการบัญชีดังกล่าวควรอยู่ด้านเดบิต เป็นต้น

๒. กรณีมีผลต่างระหว่างจำนวนเงินรวมด้านเดบิตกับด้านเครดิตเป็นจำนวน ๐.๐๑ , ๐.๑๐ , ๑.๐๐ , ๑๐ , ๑๐๐ บาท ฯลฯ ข้อผิดพลาดนี้อาจเกิดจากการบวก หรือลบตัวเลขผิดให้สับสน การบวกเลขใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนการจัดทำงบทดลอง

๑. เขียนรูปแบบที่จะใช้ในการจัดทำงบทดลองและเขียนหัวงบทดลอง

๒. หายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภททั่วไป

๓. นำยอดคงเหลือของบัญชีแยกประเภททั่วไปมาใส่ในรูปแบบของงบทดลอง โดยเขียนชื่อบัญชีและเลขที่บัญชีเรียงตามหมวด คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย และใส่จำนวนเงินตามยอดคงเหลือของแต่ละบัญชี

๔. บัญชี ๕ หมวดแสดงยอดดังนี้

หมวดที่ ๑	สินทรัพย์	จะมียอดคงเหลือด้าน เดบิต
หมวดที่ ๒	หนี้สิน	จะมียอดคงเหลือด้าน เครดิต
หมวดที่ ๓	ส่วนของเจ้าของ	จะมียอดคงเหลือด้าน เครดิต
หมวดที่ ๔	รายได้	จะมียอดคงเหลือด้าน เครดิต
หมวดที่ ๕	ค่าใช้จ่าย	จะมียอดคงเหลือด้าน เดบิต

๕. รวมจำนวนเงินช่องเดบิตและเครดิต ยอดรวมของทั้ง ๒ ด้านต้องเท่ากัน ก็แสดงว่าการบันทึกบัญชีแยกประเภททั่วไปถูกต้องตามระบบบัญชีคู่

ตัวอย่าง งบทดลอง

กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง

งบทดลอง

ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

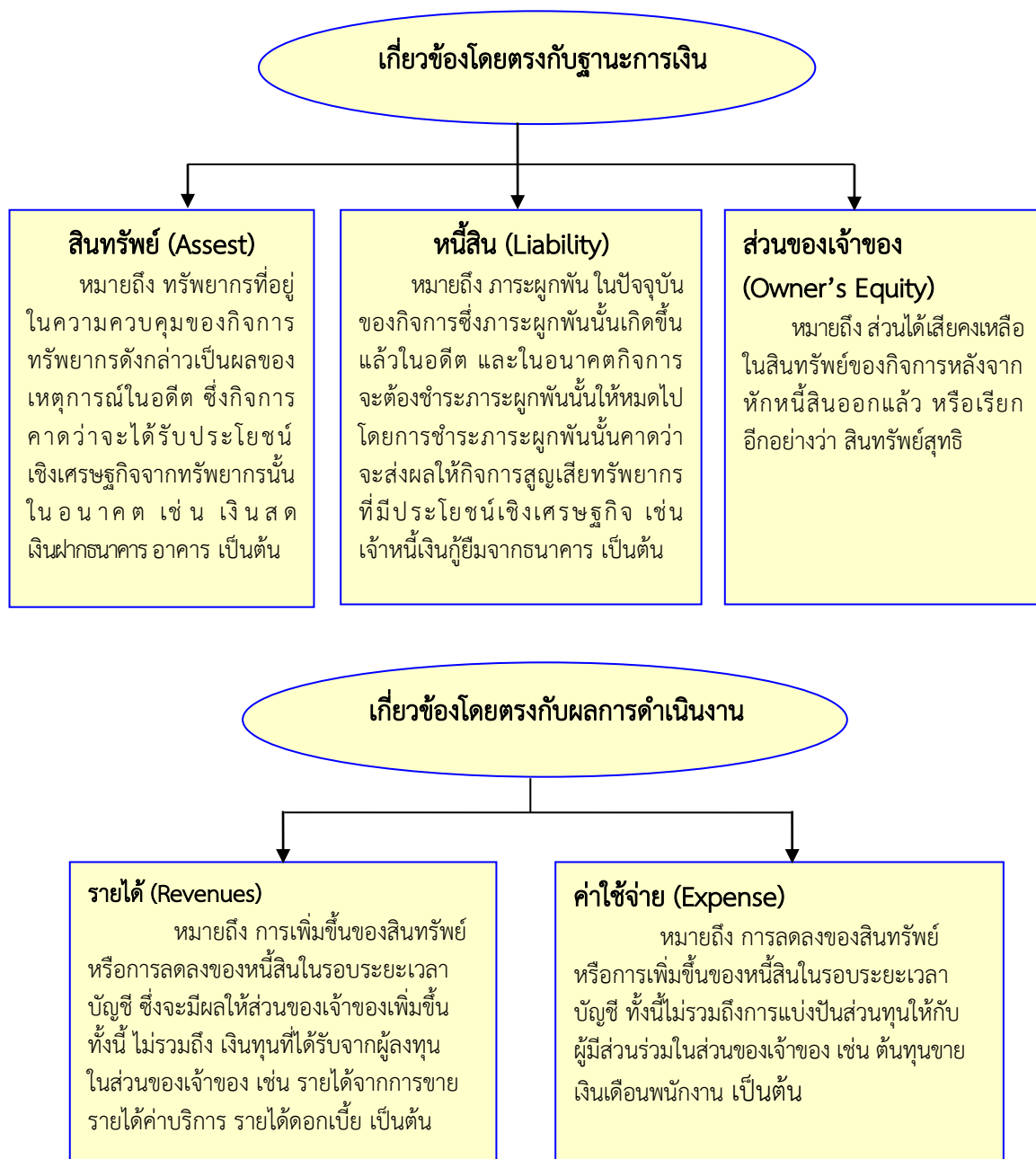
ชื่อบัญชี	เดบิต	เครดิต
เงินสด	๓,๗๐๐.๐๐	
เงินฝากธนาคาร - ออมสิน	๑๒,๐๐๐.๐๐	
ลูกหนี้การค้า	๒,๕๐๐.๐๐	
อุปกรณ์	๒,๐๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์		๓๓.๐๐
เจ้าหนี้การค้า		๔,๐๐๐.๐๐
เงินอุดหนุน		๕,๐๐๐.๐๐
เงินกู้ยืม		๑๐,๐๐๐.๐๐
ทุนเรือนหุ้น		๔,๐๐๐.๐๐
ขายสินค้า		๓,๗๐๐.๐๐
ซื้อสินค้า	๖,๐๐๐.๐๐	
ค่าพาหนะ	๕๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์	๓๓.๐๐	
	<u>๒๖,๗๓๓.๐๐</u>	<u>๒๖,๗๓๓.๐๐</u>

บทที่ ๕ งบการเงิน

หลังจากที่วิสาหกิจชุมชนได้จัดทำบัญชีเรียบร้อยแล้ว วิสาหกิจชุมชนสามารถแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของวิสาหกิจชุมชนในรอบบัญชีที่ผ่านมา โดยแสดงในรูปของงบการเงิน

งบการเงิน หมายถึง รายงานที่แสดงข้อมูลอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน พร้อมด้วย หมายเหตุประกอบงบการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบอื่นๆ ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

องค์ประกอบของงบการเงิน หมายถึง การจัดประเภทของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่แสดงไว้ตามลักษณะเชิงเศรษฐกิจของรายการและเหตุการณ์นั้นๆ โดยสามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้

งบการเงินประกอบด้วย

งบแสดงฐานะการเงิน หมายถึง งบที่แสดงถึงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง โดยงบแสดงฐานะการเงิน จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถทราบถึงโครงสร้างทางการเงินของกิจการ สามารถประเมินถึงสภาพคล่องหรือความเสี่ยงของกิจการได้

.....		
งบแสดงฐานะการเงิน		
ณ วันที่		(หน่วย: บาท)
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสด		๑,๐๐๐.๐๐
เงินฝากธนาคาร - ออมสิน		๕,๐๐๐.๐๐
ลูกหนี้การค้า		๑,๕๐๐.๐๐
สินค้าคงเหลือ		๒,๐๐๐.๐๐
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		๙,๕๐๐.๐๐
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
อุปกรณ์	๘,๐๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์	<u>๘๐๐.๐๐</u>	
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		๗,๒๐๐.๐๐
รวมสินทรัพย์		๑๖,๗๐๐.๐๐
หนี้สินและทุน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้การค้า		๑,๕๐๐.๐๐
เงินอุดหนุน		๒,๐๐๐.๐๐
เงินกู้ยืม		๒,๐๐๐.๐๐
รวมหนี้สินหมุนเวียน		๕,๕๐๐.๐๐
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
		-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		-
รวมหนี้สิน		๕,๕๐๐.๐๐
ทุน		
ทุนเรือนหุ้น		๙,๒๐๐.๐๐
กำไรสุทธิ		๒,๐๐๐.๐๐
รวมทุน		๑๑,๒๐๐.๐๐
รวมหนี้สินและทุน		๑๖,๗๐๐.๐๐

ทั้งนี้ ในงบแสดงฐานะการเงินรายการสินทรัพย์ต้องเท่ากับรายการหนี้สินและทุน

งบกำไรขาดทุน (Income Statement) แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการ สำหรับรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งข้อมูลในงบกำไรขาดทุนจะประกอบไปด้วยรายได้และค่าใช้จ่าย หากในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่งกิจการมีรายได้ทั้งหมดสูงกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมด กิจการจะมีกำไรสุทธิ ในทางตรงกันข้ามหากกิจการมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ กิจการจะมีผลขาดทุนสุทธิ

.....	
งบกำไรขาดทุน	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่	
	บาท
รายได้	
ขายสินค้า	xxx
รายได้ค่าบริการ	xxx
รายได้อื่นๆ	xxx
รวมรายได้	xxx
ค่าใช้จ่าย	
ต้นทุนขาย (นำมาจากสมุดต้นทุนกำไร)	xxx
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
.....	xxx
.....	xxx
.....	xxx
รวมค่าใช้จ่าย	xxx
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	xxx

หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นข้อมูลที่น่าเสนอเพิ่มเติมจากที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงินให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำอธิบายรายการ รายละเอียดของรายการต่างๆ ที่แสดงในงบการเงิน และข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่ไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการในงบการเงินที่น่าเสนอ

.....	
หมายเหตุประกอบงบการเงิน	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....	
๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ	
- วิสาหกิจชุมชนบันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์คงค้าง	
- ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรง	
ฯลฯ	

ตัวอย่าง งบกำไรขาดทุน

กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

	บาท
รายได้	
ขายสินค้า	๓,๗๐๐.๐๐
รวมรายได้	๓,๗๐๐.๐๐
ค่าใช้จ่าย	
ต้นทุนขาย (นำมาจากสมุดต้นทุนกำไร)	๓,๐๐๐.๐๐
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
ค่าพาหนะ	๕๐๐.๐๐
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์	๓๓.๐๐
รวมค่าใช้จ่าย	๓,๕๓๓.๐๐
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	๑๖๗.๐๐

ตัวอย่าง งบแสดงฐานะการเงิน

กลุ่มชุมนุมบ้านตัวอย่าง
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

(หน่วย: บาท)

สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสด		๓,๗๐๐.๐๐
เงินฝากธนาคาร - ออมสิน		๑๒,๐๐๐.๐๐
ลูกหนี้การค้า		๒,๕๐๐.๐๐
สินค้าคงเหลือ (นำมาจากทะเบียนคุมสินค้า)		๓,๐๐๐.๐๐
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		๒๑,๒๐๐.๐๐
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
อุปกรณ์	๒,๐๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์	๓๓.๐๐	
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		๑,๙๖๗.๐๐
รวมสินทรัพย์		๒๓,๑๖๗.๐๐
หนี้สินและทุน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้การค้า		๔,๐๐๐.๐๐
เงินอุดหนุน		๕,๐๐๐.๐๐
เงินกู้ยืม		๑๐,๐๐๐.๐๐
รวมหนี้สินหมุนเวียน		๑๙,๐๐๐.๐๐
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		-
รวมหนี้สิน		๑๙,๐๐๐.๐๐
ทุน		
ทุนเรือนหุ้น		๔,๐๐๐.๐๐
กำไรสุทธิ (นำมาจากงบกำไรขาดทุน)		๑๖๗.๐๐
รวมทุน		๔,๑๖๗.๐๐
รวมหนี้สินและทุน		๒๓,๑๖๗.๐๐

ทั้งนี้ ในงบแสดงฐานะการเงินรายการสินทรัพย์ต้องเท่ากับรายการหนี้สินและทุน

ตัวอย่าง

นอกจากธุรกิจการซื้อสินค้ามาเพื่อจำหน่าย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังมีธุรกิจผลิต แปรรูป และให้บริการ โดยตัวอย่างในการจัดทำบัญชีของธุรกิจผลิตสินค้า และให้บริการ มีดังนี้

ชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มชุมชนตัวอย่างผลิตสาโทและบริการไถนา
ทำธุรกิจผลิตสาโทและให้บริการไถนา ปี ๒๕๖๓ มีรายการที่เกิดขึ้นดังนี้

๒๕๖๓

เดือน	วันที่	รายการ
ม.ค.	๑	รับเงินค่าหุ้น จำนวน ๒๐ ราย รายละ ๒,๐๐๐ บาท ซื้อถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิด ขนาด ๑๐๐ ลิตร ๖ ใบๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท จากร้าน ดีดี เครื่องครัว
	๓	ซื้อเตาแก๊ส ราคา ๒,๕๐๐ บาท จากร้าน ดีดี เครื่องครัว ซื้อข้าวเหนียว จากร้าน ก. การข้าว จำนวน ๒๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท และจ่ายค่าขนส่งข้าวเหนียว ๒๐๐ บาท
	๔	ซื้อวัตถุดิบในการผลิต จากร้าน สุขสำราญ เป็นเงินสด ๒,๒๕๕ บาท ดังนี้ ลูกแป้ง (สมุนไพรและยีส) ๒๐ ลูกๆ ละ ๑๐ บาท น้ำดื่ม จำนวน ๓๓ ถังๆ ละ ๕ บาท ฉลากปิดขวด จำนวน ๖๕๐ แผ่นๆ ละ ๐.๕๐ บาท ขวด จำนวน ๖๒๐ ขวดๆ ละ ๒ บาท ฝาจีบ จำนวน ๖๕๐ ฝาๆ ละ ๐.๕๐ บาท
	๕	ซื้อแก๊สหุงต้ม ๒ ถัง เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
	๖	ผลิตสาโท โดยใช้วัตถุดิบดังนี้ ข้าวเหนียว จำนวน ๒๐๐ กก. ลูกแป้ง (สมุนไพรและยีส) จำนวน ๒๐ ลูก จ่ายค่าแรงในการผลิตสาโท เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
	๗	ซื้อแสตมป์สุราแช่ จากสำนักงานสรรพสามิต จำนวน ๖๐๐ ดวง ๆ ละ ๗ บาท เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท
	๘	เติมน้ำดื่ม จำนวน ๓๓ ถัง เพื่อเติมน้ำในถังหมัก แล้วหมักต่อ
	๙	ซื้อกล่องลูกฟูก เพื่อบรรจุสาโท จำนวน ๕๕ กล่องๆ ละ ๑๕ บาท จากร้าน สุขสำราญ
	๑๕	กรอกสาโทลงขวดได้ จำนวน ๖๐๐ ขวด โดยเบิก ขวด, ฉลากปิดขวด, ฝาจีบ, แสตมป์สุรา อย่างละ ๖๐๐ และเบิกกล่องลูกฟูกจำนวน ๕๐ กล่อง จ่ายค่าแรงในการผลิตสาโท เป็น เงิน ๓๐๐ บาท
	๓๑	จ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะให้นางอร ใจดี จำนวน ๖๐๐ บาท

๒๕๖๓

เดือน	วันที่	รายการ
มี.ค.	๑	รับกู้เงินจากธนาคาร ธกส. เพื่อซื้อรถไถนา จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท จ่ายเป็นรายปี จำนวน ๕ ปี ดอกเบี้ย ๖% ต่อปี
	๗	ขายสาโท เป็นเงินสด จำนวน ๑๐๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้านสำราญซ้อป
	๑๕	ซื้อรถไถนา ราคา ๓๐๐,๐๐๐๐ บาท เป็นเงินสด
	๑๙	ซื้อน้ำมันเป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ลิตรๆ ละ ๒๕ บาท รับเงินค่าบริการไถนาเป็นเงินสด จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
	๒๑	รับเงินค่าบริการไถนาเป็นเงินสด จำนวน ๖,๐๐๐ บาท จ่ายค่าแรงคนขับรถ วันที่ ๑๙ และ ๒๑ วันละ ๓๕๐ บาท เป็นเงิน ๗๐๐ บาท
เม.ย.	๑	ซื้อน้ำมันเป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ลิตรๆ ละ ๒๕ บาท รับเงินค่าบริการไถนาเป็นเงินสด จำนวน ๙,๐๐๐ บาท
	๑๐	รับเงินค่าบริการไถนาเป็นเงินสด จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท จ่ายค่าแรงคนขับรถ วันที่ ๑ และ ๑๐ วันละ ๔๕๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
	๑๓	ขายสาโท เป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ร้าน สำราญซ้อป
	๑๙	ซื้อน้ำมันเป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ลิตรๆ ละ ๒๕ บาท
	๒๑	รับเงินค่าจ้างเหมา ไถนา ให้ นายบุญชัย ใจใหญ่ จำนวน ๓ วัน เป็นเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท จ่ายค่าแรงคนขับรถ เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
	๓๐	ขายสาโท เป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ร้าน สำราญซ้อป นำเงินฝากธนาคาร ๖๐,๐๐๐ บาท
ก.ค.	๓	ขายสาโท เป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ขวดๆละ ๕๐ บาท ให้ร้าน เบตงมินิมาร์ท
ส.ค.	๑	รับเงินรับชำระหนี้เป็นเงินสด จากร้าน เบตงมินิมาร์ท จำนวน ๒,๕๐๐ บาท
	๒	ขายสาโท เป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ร้าน รุ่งเรืองการค้า
	๑๐	ขายสาโท เป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ร้าน ปวงทอง
	๑๕	จ่ายค่าทำบุญงานศพ จำนวน ๕๐๐ บาท
พ.ย.	๒	ขายสาโท เป็นเงินสด จำนวน ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ร้าน เบตงมินิมาร์ท
ธ.ค.	๑๗	ขายสาโทเป็นเงินสด จำนวน ๑๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ร้าน สำราญซ้อป
	๓๐	ซื้อข้าวเหนียวเป็นเงินสด จำนวน ๑๐๐ กก. ๆ ละ ๒๐ บาท จากร้าน ก. การข้าว ถอนเงินจาก ธนาคาร - ธกส. ๕๐,๐๐๐ บาท
	๓๑	จ่ายเงินกู้ งวดที่ ๑/๕ เงินต้น ๖๐,๐๐๐ บาท และ ดอกเบี้ย ๑๐ เดือน ๑๕,๐๐๐ บาท
		จ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ให้นางอร ใจดี จำนวน ๓๐๐ บาท
		จ่ายค่าน้ำ ๓๐๐ บาท ค่าไฟฟ้า ๖๐๐ บาท จ่ายค่าโทรศัพท์ ๖๕๐ บาท

ขั้นตอนที่ ๑ จัดทำใบเสร็จรับเงิน ใบเบิกเงิน ใบขายเชื่อ และทะเบียนสมาชิกและหุ้น (ให้ดูตัวอย่างในบทที่ ๓)

ขั้นตอนที่ ๒ จัดทำสมุดเงินสด และสมุดบันทึกรายการทั่วไป

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำสมุดและทะเบียนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

๒) ทะเบียนคุมสินทรัพย์

๓) ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

๔) ทะเบียนคุมสินค้า

๕) บัญชีย่อยเจ้าหนี้

๖) บัญชีย่อยลูกหนี้

๗) สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

ขั้นตอนที่ ๔ จัดทำงบทดลอง

ขั้นตอนที่ ๕ จัดทำงบกำไรขาดทุน

ขั้นตอนที่ ๖ จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ตัวอย่างการจัดทำบัญชีขั้นตอนที่ ๒ ถึงขั้นตอนที่ ๗ มีดังนี้

สมุดเงินสด

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓.....

เดือนที่บันทึก

๑๒๖

กุ่มภาพันธุ์

☒ มีนาคม

☐ พยากรณ์

□ มิถุนายน

กรกฎาคม

□ สิงหาคม

☐ กัณยาณ

พฤศจิกายน

☐ ธันวาคม

[illegible]

สมุดเงินสด

ปี พ.ศ.๒๕๖๓.....
เดือนที่บันทึก ☐ มกราคม ☐ สิงหาคม ☐ มีนาคม ☒ เมษายน ☐ พฤษภาคม ☐ มิถุนายน ☐ มิถุนายน
☐ กรกฎาคม ☐ สิงหาคม ☐ กันยายน ☐ ตุลาคม ☐ พฤศจิกายน ☐ ธันวาคม

วันที่	รับเงินสด										วันที่	จ่ายเงินสด							รวมจ่าย	เงินคงเหลือ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	รายได้				รับค่าหุ้น	ถอนเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	อื่นๆ		ต้นทุนขาย					ต้นทุนบริการ	จำนวน/ค่าหุ้น	นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	อื่นๆ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
	ขายสินค้า	ดอกเบี้ยรับ	ค่าบริการ	...			รายการ	จำนวนเงิน	ซื้อสินค้า	ค่าใช้จ่ายในการผลิต		ค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่าย					ค่าแรง			รายการ	จำนวนเงิน																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
๑																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															

สมุดเงินสด

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓.....

เดือนที่บันทึก

๑๒๖

□ สิงหาคม

☐ มีนาคม

□ พฤษภาคม

□

มีถ้อยแถลง

มีถ้อยแถลง

[illegible]

ปี พ.ศ.๒๕๖๓.....

เดือนที่บันทึก

☐ มกราคม

☐ สิงหาคม

☐ มีนาคม

☐ เมษายน

☐ พฤษภาคม

☐ มิถุนายน

☐ กรกฎาคม

☐ สิงหาคม

☐ กันยายน

☐ ตุลาคม

☐ พฤศจิกายน

☐ ธันวาคม

☐ มกราคม

☐ พฤษภาคม

☐ มิถุนายน

☐ กรกฎาคม

☐ สิงหาคม

☐ กันยายน

☐ กรกฎาคม

☐ สิงหาคม

☐ ตุลาคม

☐ พฤศจิกายน

☐ ธันวาคม

สมุดเงินสด

วันที่	รับเงินสด						วันที่รับ	จ่ายเงินสด						วันที่	รวมจ่าย	เงินคงเหลือ			
	รายได้			โอนเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	รับค่าหุ้น			ต้นทุนผลิต	ต้นทุนขาย	ต้นทุนบริการ		จ่ายคืนค่าหุ้น	นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์				ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	อื่นๆ	
	ขายสินค้า	ดอกเบี้ยรับ	ค่าบริการ		...	อื่นๆ				รายการ	จำนวนเงิน							ซื้อวัตถุดิบ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต
๑																	๔๕,๐๗๐ -		
๒	๒,๕๐๐ -							๒,๕๐๐ -									๔๐,๕๗๐ -		
รวม	๒,๕๐๐ -							๒,๕๐๐ -									๔๐,๕๗๐ -		

ปี พ.ศ.๒๕๖๓.....

เดือนที่บันทึก

☐ มกราคม

☐ สิงหาคม

☐ มีนาคม

☐ เมษายน

☐ พฤษภาคม

☐ มิถุนายน

☐ กรกฎาคม

☐ สิงหาคม

☐ กันยายน

☐ ตุลาคม

☐ พฤศจิกายน

☐ ธันวาคม

☐ มกราคม

☐ พฤษภาคม

☐ มิถุนายน

☐ กรกฎาคม

☐ สิงหาคม

☐ กันยายน

☐ กรกฎาคม

☐ สิงหาคม

☐ ตุลาคม

☐ พฤศจิกายน

☐ ธันวาคม

สมุดเงินสด

วันที่	รับเงินสด						วันที่รับ	จ่ายเงินสด						วันที่	รวมจ่าย	เงินคงเหลือ			
	รายได้			โอนเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์	รับค่าหุ้น			ต้นทุนผลิต	ต้นทุนขาย	ต้นทุนบริการ		จ่ายคืนค่าหุ้น	นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์				ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	อื่นๆ	
	ขายสินค้า	ดอกเบี้ยรับ	ค่าบริการ		...	อื่นๆ				รายการ	จำนวนเงิน							ซื้อวัตถุดิบ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต
๑																	๔๐,๕๗๐ -		
๓๐								๕๐,๐๐๐ -							เงินกู้/ยืม	๖๐,๐๐๐ -	๙๕,๐๐๐ -		
																๓๐๐ -	๙๕,๓๐๐ -		
																๔๐๐ -	๙๕,๗๐๐ -		
																๖๕๐ -	๑๐๒,๓๕๐ -		
รวม								๕๐,๐๐๐ -								๖๐,๐๐๐ -	๑๐๒,๓๕๐ -		

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	ขายสินค้า เงินเชื่อ	ซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อ	ซื้อวัตถุดิบ เป็นเงินเชื่อ	ดอกเบี้ย เงินฝากธนาคาร
ก.ค.	๓	ลูกหนี้การค้า	๒,๕๐๐	-		
		ขายสาโท ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน เบตงมินิมาร์ท				
รวมเดือน.....กรกฎาคม...๒๕๖๓.....			๒,๕๐๐	-		

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	ขายสินค้า เงินเชื่อ	ซื้อสินค้า เป็นเงินเชื่อ	ซื้อวัตถุดิบ เป็นเงินเชื่อ	ดอกเบี้ย เงินฝากธนาคาร
ธ.ค.	๑๗	ลูกหนี้การค้า	๗,๕๐๐	-		
		ขายสาโท ๑๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน สำราญ ซ้อป				
	๓๐	เจ้าหนี้การค้า			๒,๐๐๐	-
		ซื้อข้าวเหนียว ๑๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท ร้าน ก. การข้าว				
รวมเดือน.....ธันวาคม...๒๕๖๓.....			๗,๕๐๐	-	๒,๐๐๐	-

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี เงินฝากธนาคาร - ธกส.

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)		จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่						ด้านซ้าย		ด้านขวา	
เม.ย.	๓๐	นำเงินสดฝากธนาคาร	๖๐,๐๐๐	-			๖๐,๐๐๐	-		
ธ.ค.	๓๐	ถอนเงินจาก ธนาคาร - ธกส.			๕๐,๐๐๐	-	๑๐,๐๐๐	-		

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ลูกหนี้การค้า

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)		จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่						ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ก.ค.	๓	ขายสาโท ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน เบตงมินิมาร์ท	๒,๕๐๐	-			๒,๕๐๐	-		
ส.ค.	๑	รับชำระหนี้ จากร้าน เบตงมินิมาร์ท			๒,๕๐๐	-	-	-		
ธ.ค.	๑๗	ขายสาโท เป็นเงินสด ๑๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน สำราญ ซุป	๗,๕๐๐	-			๗,๕๐๐	-		

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี อุปกรณ์

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)		จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่						ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ม.ค.	๑	ซื้อถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิดขนาด ๑๐๐ ลิตร ๖ ใบ จากร้าน ดีดี เครื่องครัว	๖,๐๐๐	-			๖,๐๐๐	-		
	๓	ซื้อเตาแก๊ส จากร้าน ดีดี เครื่องครัว	๒,๕๐๐	-			๘,๕๐๐	-		

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)		จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่						ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ธ.ค.	๓๑	ค่าเสื่อมราคาสะสม - ถังพลาสติก ปี ๒๕๖๓			๑,๒๐๐	-			๑,๒๐๐	-
		ค่าเสื่อมราคาสะสม - เตาแก๊ส ปี ๒๕๖๓			๔๙๗	-			๑,๖๙๗	-

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี เครื่องจักร

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)		จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่						ด้านซ้าย		ด้านขวา	
มี.ค.	๑๕	ซื้อรถไถนา จาก สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น	๓๐๐,๐๐๐	-			๓๐๐,๐๐๐	-		

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)		จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่						ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ธ.ค.	๓๑	ค่าเสื่อมราคาสะสม - รถไถ ปี ๒๕๖๓			๑๑,๙๓๑	-			๑๑,๙๓๑	-

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี เจ้าหนี้การค้า

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ		
เดือน	วันที่					ด้านซ้าย		ด้านขวา
ธ.ค.	๓๐	ซื้อข้าวเหนียว จำนวน ๑๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท จากร้าน ก. คำข้าว			๒,๐๐๐	-		๒,๐๐๐

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี เงินกู้ยืม

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ		
เดือน	วันที่					ด้านซ้าย		ด้านขวา
มี.ค.	๑	กู้เงินจากธนาคาร ธกส. เพื่อซื้อ รถไถนา			๓๐๐,๐๐๐	-		๓๐๐,๐๐๐
ธ.ค.	๓๑	จ่ายเงินกู้ งวดที่ ๑/๕ เงินต้น ๖๐,๐๐๐ บาท	๖๐,๐๐๐	-				๖๐,๐๐๐

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ทุนเรือนหุ้น

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ		
เดือน	วันที่					ด้านซ้าย		ด้านขวา
ม.ค.	๑	ค่าหุ้น จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท			๔๐,๐๐๐	-		๔๐,๐๐๐

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ขายสินค้า

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)		จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ		
เดือน	วันที่					ด้านซ้าย		ด้านขวา
มี.ค.	๗	ขายสาโท เป็นเงินสด ๑๐๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน สำราญ ซุป			๕,๐๐๐	-		๕,๐๐๐
เม.ย.	๑๓	ขายสาโท เป็นเงินสด ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน สำราญ ซุป			๒,๕๐๐	-		๗,๕๐๐
	๓๐	ขายสาโท เป็นเงินสด ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน สำราญ ซุป			๒,๕๐๐	-		๑๐,๐๐๐
ก.ค.	๓	ขายสาโท เป็นเงินสด ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน เบตงมินิมาร์ท			๒,๕๐๐	-		๑๒,๕๐๐
ส.ค.	๒	ขายสาโท เป็นเงินสด ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน รุ่งเรือง การค้า			๒,๕๐๐	-		๑๕,๐๐๐
	๑๐	ขายสาโท เป็นเงินสด ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน ปวงทอง			๒,๕๐๐	-		๑๗,๕๐๐
พ.ย.	๒	ขายสาโท เป็นเงินสด ๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน เบตงมินิมาร์ท			๒,๕๐๐	-		๒๐,๐๐๐
ธ.ค.	๑๗	ขายสาโท เป็นเงินสด ๑๕๐ ขวดๆ ละ ๕๐ บาท ให้ ร้าน สำราญ ซุป			๗,๕๐๐	-		๒๗,๕๐๐

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี รายได้ค่าบริการ

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)	จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่				ด้านซ้าย		ด้านขวา	
มี.ค.	๑๙	รับเงินค่าบริการไลนา จำนวน ๕,๐๐๐ บาท		๕,๐๐๐ -			๕,๐๐๐ -	
	๒๑	รับเงินค่าบริการไลนา จำนวน ๖,๐๐๐ บาท		๖,๐๐๐ -			๑๑,๐๐๐ -	
เม.ย.	๑	รับเงินค่าบริการไลนา จำนวน ๙,๐๐๐ บาท		๙,๐๐๐ -			๒๐,๐๐๐ -	
	๑๐	รับเงินค่าบริการไลนา จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท		๑๕,๐๐๐ -			๓๕,๐๐๐ -	
	๒๑	รับเงินค่าจ้างเหมา ไลนา ให้ นายบุญชัย ใจใหญ่จำนวน ๓ วัน		๓๕,๐๐๐ -			๗๐,๐๐๐ -	

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ชื่อวัตถุดิบ

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)	จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่				ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ม.ค.	๓	ซื้อข้าวเหนียว ๒๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท	๔,๐๐๐ -		๔,๐๐๐ -			
	๔	ซื้อลูกแบ่ง น้ำดื่ม ผลากปิดขวด ขวด ฝาจับ	๒,๒๕๕ -		๖,๒๕๕ -			
	๗	ซื้อสแตมป์สุราแซ่ จาก สรรพสามิต ๖๐๐ ดวง	๔,๒๐๐ -		๑๐,๔๕๕ -			
	๙	ซื้อกล่องลูกฟูก ๕๕ กล่องๆ ละ ๑๕	๘๒๕ -		๑๑,๒๘๐ -			
ธ.ค.	๓๐	ซื้อข้าวเหนียว ๑๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท	๒,๐๐๐ -		๑๓,๒๘๐ -			

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ค่าขนส่งเข้า

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)	จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่				ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ม.ค.	๓	จ่ายค่าขนส่ง ในการซื้อข้าวเหนียว	๒๐๐ -		๒๐๐ -			

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
 ชื่อบัญชี ค่าแรงงาน - ผลิตสาโท

ปี ๒๕๖๓		รายการ	จำนวนเงิน (ด้านซ้าย)	จำนวนเงิน (ด้านขวา)	จำนวนเงินคงเหลือ			
เดือน	วันที่				ด้านซ้าย		ด้านขวา	
ม.ค.	๖	จ่ายค่าแรงในการผลิตสาโท	๖๐๐ -		๖๐๐ -			
	๑๕	จ่ายค่าแรงในการผลิตสาโท	๓๐๐ -		๙๐๐ -			

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ ซื้อถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิด ขนาด ๑๐๐ ลิตร

อายุการใช้งาน ๕ ปี

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อม ราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
ม.ค. ๑	ซื้อสด จากร้าน ดีดี	๖,๐๐๐	-		จำนวน ๖ ถังๆ ละ ๑,๐๐๐.-
ธ.ค. ๓๑	ค่าเสื่อมราคา		๑,๒๐๐	๔,๘๐๐	-

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

สูตรการคำนวณ : ราคาซื้อ/อายุการใช้งาน

$$๖,๐๐๐/๕ = ๑,๒๐๐/ปี$$

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ เตาแก๊ส

อายุการใช้งาน ๕ ปี

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อม ราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
ม.ค. ๓	ซื้อสด จากร้าน ดีดี	๒,๕๐๐	-		ยี่ห้อ SKG
ธ.ค. ๓๑	ค่าเสื่อมราคา		๔๙๗	๒,๐๐๓	-

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

สูตรการคำนวณ : ราคาซื้อ/อายุการใช้งาน

$$๒,๕๐๐/๕ = ๕๐๐/ปี \text{ คำนวณเป็นรายวัน } ๕๐๐/๓๖๕ \text{ วัน} = ๑.๓๗ \text{ บาท}$$

คำนวณวันตั้งแต่ ๓ ม.ค. - ๓๑ ธ.ค. ๖๓ = ๓๖๓ วัน

ค่าเสื่อมราคา จะเท่ากับ ๑.๓๗ x ๓๖๓ วัน = ๔๙๗ บาท

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ รถไถ

อายุการใช้งาน ๒๐ ปี

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อม ราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
มี.ค. ๑๕		๓๐๐,๐๐๐	-		
ธ.ค. ๓๑	ค่าเสื่อมราคา		๑๑,๙๓๑	๒๘๘,๐๖๙	-

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

สูตรการคำนวณ : ราคาซื้อ/อายุการใช้งาน

$$๓๐๐,๐๐๐/๒๐ = ๑๕,๐๐๐/ปี \text{ คำนวณเป็นรายวัน } ๑๕,๐๐๐/๓๖๕ \text{ วัน} = ๔๑ \text{ บาท}$$

คำนวณวันตั้งแต่ ๑๕ มี.ค. - ๓๑ ธ.ค. ๖๓ = ๒๙๑ วัน

ค่าเสื่อมราคา จะเท่ากับ ๔๑ x ๒๙๑ วัน = ๑๑,๙๓๑ บาท

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ
ชื่อวัดถุดิบ ข้าวเหนียว

หน่วยนับ กิโลกรัม ราคาทุนต่อหน่วย ๒๐ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๓	ซื้อเงินสด จาก ร้าน ก. การข้าว	๒๐๐		๒๐๐
	๖	เบิกใช้ในการผลิต		๒๐๐	-
ธ.ค.	๓๐	ซื้อเงินเชื่อ จาก ร้าน ก. การข้าว	๑๐๐		๑๐๐

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ
ชื่อวัดถุดิบ ลูกแป้ง

หน่วยนับ ลูก ราคาทุนต่อหน่วย ๑๐ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๔	ซื้อเงินสด จาก ร้าน สุขสำราญ	๒๐		๒๐
	๖	เบิกใช้ในการผลิต		๒๐	-

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ
ชื่อวัดถุดิบ น้ำดื่ม

หน่วยนับ ถัง ราคาทุนต่อหน่วย ๕ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๔	ซื้อเงินสด จาก ร้าน สุขสำราญ	๓๓		๓๓
	๘	เบิกใช้ในการผลิต		๓๓	-

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ
ชื่อวัดถุดิบ ฉลากปิดขวด

หน่วยนับ แผ่น ราคาทุนต่อหน่วย ๐.๕๐ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๔	ซื้อเงินสด จาก ร้าน สุขสำราญ	๖๕๐		๖๕๐
	๑๕	เบิกใช้ในการผลิต		๖๐๐	๕๐

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ
ชื่อวัดถุดิบ ขวด

หน่วยนับ ขวด ราคาทุนต่อหน่วย ๒ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๔	ซื้อเงินสด จาก ร้าน สุขสำราญ	๖๒๐		๖๒๐
	๑๕	เบิกใช้ในการผลิต		๖๐๐	๒๐

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ
ชื่อวัดถุดิบ ฝาจีบ

หน่วยนับ ฝา ราคาทุนต่อหน่วย ๐.๕๐ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๔	ซื้อเงินสด จาก ร้าน สุขสำราญ	๖๕๐		๖๕๐
	๑๕	เบิกใช้ในการผลิต		๖๐๐	๕๐

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ
ชื่อวัตถุดิบ แสตมป์สุราแช่

หน่วยนับ ดวง ราคาทุนต่อหน่วย ๗ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๗	ซื้อแสตมป์สุราแช่ จากสำนักงานสรรพสามิต	๖๐๐		๖๐๐
	๑๕	เบิกใช้ในการผลิต		๖๐๐	-

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ
ชื่อวัตถุดิบ กล่องลูกฟูก

หน่วยนับ กล่อง ราคาทุนต่อหน่วย ๑๕ บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ปี ๒๕๖๓ เดือน วัน		รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
มค.	๙	ซื้อเงินสด จาก ร้าน สุขสำราญ	๕๕		๕๕
	๑๕	เบิกใช้ในการผลิต		๕๐	๕

ทะเบียนคุมสินค้า
ชื่อสินค้า สาโท

หน่วยนับ <u>ขวด</u>		ราคาทุนต่อหน่วย <u>๒๑.๓๖</u> บาท	ราคาขายต่อหน่วย <u>๕๐</u> บาท		
ปี ๒๕๖๓	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ	
เดือน วัน		(หน่วย)	(หน่วย)	(หน่วย)	
ม.ค. ๑๕	รับจากการผลิต	๖๐๐		๖๐๐	
มี.ค. ๗	ขายสาโท ให้ ร้าน สำราญ ซ้อป		๑๐๐	๕๐๐	
เม.ย. ๑๓	ขายสาโทให้ ร้าน สำราญ ซ้อป		๕๐	๔๕๐	
	๓๐ ขายสาโท ให้ ร้าน สำราญ ซ้อป		๕๐	๔๐๐	
ก.ค. ๓	ขายสาโท ให้ ร้าน เบตงมินิมาร์ท		๕๐	๓๕๐	
ส.ค. ๒	ขายสาโท ร้าน รุ่งเรือง การค้า		๕๐	๓๐๐	
	๑๐ ขายสาโท ให้ ร้าน ปวงทอง		๕๐	๒๕๐	
พ.ย. ๒	ขายสาโท ให้ ร้าน เบตงมินิมาร์ท		๕๐	๒๐๐	
ธ.ค. ๑๗	ขายสาโท ให้ ร้าน สำราญ ซ้อป		๑๕๐	๕๐	

นำยอดไปแสดงในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร และ งบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

$$\text{สินค้าคงเหลือสิ้นงวด } ๕๐ \times ๒๑.๓๖ = ๑,๐๖๘ \text{ บาท}$$

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

บาท

รายได้ :-

ขายสินค้า
ดอกเบี้ยรับ
รายได้ค่าบริการ
รายได้อื่น ๆ
ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์
รวมรายได้

๒๗,๕๐๐.๐๐
๗๐,๐๐๐.๐๐
๙๗,๕๐๐.๐๐

ค่าใช้จ่าย :-

- ๑ ต้นทุนการผลิต
 - ต้นทุนการผลิต (ข้อมูลจากรายการต้นทุนการผลิต)
- ๒ ต้นทุนขาย
 - ต้นทุนขาย
 - บวก สินค้าคงเหลือต้นงวด
 - ซื้อสินค้า (รวมซื้อสดและซื้อเชื่อ)
 - ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
 - หัก สินค้าคงเหลือสิ้นงวด
 - รวมต้นทุนขาย
- ๓ ต้นทุนบริการ
 - ต้นทุนบริการ :-
 - ดอกเบี้ยจ่าย
 - ค่าแรงงาน + ค่าน้ำมัน
 - รวมต้นทุนบริการ
 - รวมต้นทุนสินค้าขายและบริการ
 - บวก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
 - รวมค่าใช้จ่าย (๑+๒+๓)

๑๒,๘๑๕.๐๐

๑,๐๖๘.๐๐
๑๑,๗๔๗.๐๐

๑๕,๐๐๐.๐๐
๖,๘๕๐.๐๐

๒๑,๘๕๐.๐๐
๓๓,๕๙๗.๐๐ ๑
๑๖,๐๗๘.๐๐ ๒

๔๙,๖๗๕.๐๐
๔๗,๘๒๕.๐๐

กำไร (ขาดทุน)

ชื่อวิสาหกิจชุมชน กลุ่มชุมชนตัวอย่างผลิตสาโทและบริการรถไฟ

รายงานต้นทุนการผลิต สาโท

สำหรับ ๑ รอบการผลิต ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

				จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ต้นทุนการผลิต :-					
	จำนวน	หน่วย	ราคา		
		(.....)	ต่อหน่วย		
วัตถุดิบ :-					
วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด				-	(1)
<u>บวก</u>	ซื้อ วัตถุดิบ				
	ข้าวเหนียว	๓๐๐	กก.	๒๐	๖,๐๐๐.๐๐ (2)
	ลูกแป้ง	๒๐	ลูก	๑๐	๒๐๐.๐๐
	น้ำดื่ม	๓๓	ถัง	๕	๑๖๕.๐๐ (3)
	ค่าขนส่งในการซื้อวัตถุดิบ			๒๐๐.๐๐	(4)
	รวมวัตถุดิบ (๑+๒+๓+๔)				(5) ๖,๕๖๕.๐๐
<u>หัก</u>	วัตถุดิบคงเหลือสิ้นงวด				(6) ๒,๑๖๕.๐๐
	วัตถุดิบใช้ไป				(7) ๔,๔๐๐.๐๐ ❶
ค่าแรงงาน :-					
	จ่ายค่าแรงคนงาน			-	(8)
	จ่ายค่าแรงตัวเอง			-	(9)
	รวมค่าแรงงาน				(10) - ❷
ค่าใช้จ่ายในการผลิต :-					
	ขวด	๖๒๐	ขวด	๒	๑,๒๔๐.๐๐ (11)
	ฝาจีบ	๖๕๐	ฝา	๐.๕๐	๓๒๕.๐๐ (12)
	กล่องลูกฟูก	๕๕	กล่อง	๑๕	๘๒๕.๐๐ (12)
	ฉลากปิดขวด	๖๕๐	แผ่น	๐.๕๐	๓๒๕.๐๐ (12)
	แสดมปีสุราแช่	๖๐๐	ดวง	๗	๔,๒๐๐.๐๐ (12)
	ถังแก๊ส	๓๐๐	ถัง	๒	๖๐๐.๐๐ (12)
	ค่าน้ำ				๓๐๐.๐๐ (13)
	ค่าไฟฟ้า				๖๐๐.๐๐ (14)
	ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร			-	(15)
	ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์			-	(16)
	วัสดุโรงงาน			-	(17)
	รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต				(18) ๘,๔๑๕.๐๐ ❸
ต้นทุนการผลิต (❶+❷+❸)					(19) ๑๒,๘๑๕.๐๐
	จำนวนหน่วยที่ผลิตได้				(20) ๖๐๐.๐๐ หน่วย
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย					
	=	ต้นทุนการผลิต	=	๑๒,๘๑๕	(21) ๒๑.๓๖ บาท/กล่อง
		จำนวนหน่วยสินค้าที่ผลิตได้		๖๐๐	

กลุ่มชุมชนตัวอย่างผลิตสาโทและบริการไถนา

งบทดลอง

ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

ข้อบัญชี	เดบิต	เครดิต
เงินสด	๑๓,๗๒๐.๐๐	
เงินฝากธนาคาร - ชกส.	๑๐,๐๐๐.๐๐	
ลูกหนี้การค้า	๗,๕๐๐.๐๐	
อุปกรณ์	๘,๕๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์		๑,๖๙๗.๐๐
เครื่องจักร	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร		๑๑,๙๓๑.๐๐
เจ้าหนี้การค้า		๒,๐๐๐.๐๐
เงินกู้ยืม		๒๔๐,๐๐๐.๐๐
ทุนเรือนหุ้น		๔๐,๐๐๐.๐๐
ขายสินค้า		๒๗,๕๐๐.๐๐
รายได้ค่าบริการ		๗๐,๐๐๐.๐๐
ซื้อวัตถุดิบ	๑๓,๒๘๐.๐๐	
ค่าขนส่งเข้า	๒๐๐.๐๐	
ค่าแรงงาน - ผลิตสาโท	๙๐๐.๐๐	
ค่าแรงงาน - ไถนา	๓,๑๐๐.๐๐	
ค่าแก๊สหุงต้ม	๖๐๐.๐๐	
ค่าน้ำมัน - รถไถ	๓,๗๕๐.๐๐	
ดอกเบี้ยจ่าย	๑๕,๐๐๐.๐๐	
ค่าน้ำ-ไฟฟ้า	๙๐๐.๐๐	
ค่าโทรศัพท์	๖๕๐.๐๐	
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	๙๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์	๑,๖๙๗.๐๐	
ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักร	๑๑,๙๓๑.๐๐	
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๕๐๐.๐๐	
	<u>๓๙๓,๑๒๘.๐๐</u>	<u>๓๙๓,๑๒๘.๐๐</u>

กลุ่มชุมชนตัวอย่างผลิตสาโทและบริการไถนา
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

บาท

รายได้

ขายสินค้า	๒๗,๕๐๐.๐๐
รายได้ค่าบริการ	๗๐,๐๐๐.๐๐
รวมรายได้	๙๗,๕๐๐.๐๐

ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนขาย (นำมาจากสมุดบันทึกต้นทุนกำไร)	๓๓,๕๙๗.๐๐
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
ค่าน้ำ-ไฟฟ้า	๙๐๐.๐๐
ค่าโทรศัพท์	๖๕๐.๐๐
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	๙๐๐.๐๐
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์	๑,๖๙๗.๐๐
ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักร	๑๑,๙๓๑.๐๐
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๕๐๐.๐๐
รวมค่าใช้จ่าย	๕๐,๑๗๕.๐๐
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	๔๗,๓๒๕.๐๐

หมายเหตุ :

กำไร (ขาดทุน) จะมีผลต่างจาก สมุดบันทึกต้นทุนกำไร เท่ากับ ๕๐๐ บาท คือ ค่าทำบุญงานศพ เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกิจการ

กลุ่มชุมชนตัวอย่างผลิตสาโทและบริการไถนา

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

(หน่วย: บาท)

สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสด		๑๓,๗๒๐.๐๐
เงินฝากธนาคาร - ชกส.		๑๐,๐๐๐.๐๐
ลูกหนี้การค้า		๗,๕๐๐.๐๐
วัตถุดิบคงเหลือ (นำมาจากทะเบียนคุมวัตถุดิบหรือสมุดบันทึกต้นทุนกำไร)		๒,๑๖๕.๐๐
สินค้าคงเหลือ (นำมาจากทะเบียนคุมสินค้าหรือสมุดบันทึกต้นทุนกำไร)		๑,๐๖๘.๐๐
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		๓๔,๔๕๓.๐๐
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
อุปกรณ์	๘,๕๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคาสะสม - อุปกรณ์	(๑,๖๘๗.๐๐)	๖,๘๑๓.๐๐
เครื่องจักร	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	
ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร	(๑๑,๙๓๑.๐๐)	๒๘๘,๐๖๙.๐๐
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		๒๙๔,๘๙๕.๐๐
รวมสินทรัพย์		๓๒๙,๓๖๘.๐๐
หนี้สินและทุน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้การค้า		๒,๐๐๐.๐๐
รวมหนี้สินหมุนเวียน		๒,๐๐๐.๐๐
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เงินกู้ยืม		๒๔๐,๐๐๐.๐๐
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		๒๔๐,๐๐๐.๐๐
รวมหนี้สิน		๒๔๒,๐๐๐.๐๐
ทุน		
ทุนเรือนหุ้น		๔๐,๐๐๐.๐๐
กำไรสุทธิ (นำมาจากงบกำไรขาดทุน)		๔๗,๓๒๕.๐๐
รวมทุน		๘๗,๓๒๕.๐๐
รวมหนี้สินและทุน		๓๒๙,๓๖๘.๐๐

**กลุ่มชุมชนตัวอย่างผลิตสาโทและบริการไถนา
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓**

๑. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
- วิสาหกิจชุมชนบันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์คงค้าง
 - ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรง

**กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน
สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์**